Ἀριθ. 325 – Λεπτὰ εἴκοσι πέντε.

ΕΤΟΣ Ζ'

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

Τόμος δέκατος τρίτος | Συνδρομὴ ἐτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 12, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 Ἰανουαρίου ἑκάστου ἔτους καὶ εἶναι ἐτήσιαι.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6 | 21 Μαρτίου 1882

Η ΔΕΣΠΟΙΝΙΣ ΛΑΣΕΓΛΙΕΡ

[Μυθιστορία Ἰουλίου Σανδώ].

Συνέχεια· ἴδε σελ. 170.

ΙΒ'

Διατί ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ ἀπεσπάσθη αἰφνιδίως τῶν βραχιόνων τοῦ πατρός της; Διατί ἡ ὠχρότης διεδέχθη πρὸς στιγμὴν τὸ ἐρύθημα ἐπὶ τῶν παρειῶν της; Διατί ἡ καρδία της ἐσκίρτησε; Διατί ἐνῷ ὁ μαρκήσιος προσεπάθει νὰ τῇ ἀποδείξῃ τὴν ἀνάγκην γάμου μετὰ τοῦ Βερνάρδου, αὕτη ἔφυγε τεταραγμένη, τρέμουσα, καὶ ὅμως ἐλαφρά, ταχεῖα καὶ περιχαρής; Φθάσασα εἰς τὸ βάθος τοῦ κήπου ἐκάθισεν ἐπί τινος ὑψώματος καὶ τὰ δάκρυα ἔρρευσαν πάραυτα ἐπὶ τῶν παρειῶν της, ὡς σταγόνες δρόσου ἐπὶ τῶν εὐωδιαζόντων πετάλων κρίνου. Οὕτω λοιπὸν ἡ ἀρχὴ τοῦ ἔρωτος καὶ τῆς εὐδαιμονίας εἶναι τὰ δάκρυα, ὡς εἰ ἡ ἀνθρωπίνη καρδία εἶχεν ἔμφυτον τὸ προαίσθημα, ὅτι ἡ χαρὰ εἶναι βραχεῖα ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης καὶ ὅτι διαδέχεται αὐτὴν ταχέως ἡ θλῖψις. Ἀλλ' ὁ ἀπέραντος ἐκεῖνος κῆπος ἐφαίνετο εἰς τὴν Ἑλένην ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τὴν χαράν της· ὅθεν ἐγερθεῖσα ἐξῆλθεν εἰς τοὺς ἀγρούς. Ἡ γῆ ἦτο ἀνθοστόλιστος ὑπὸ τοὺς πόδας της, ὁ οὐρανὸς ἐμειδία ὑπὲρ τὴν κεφαλήν της, ἡ ζωὴ ἐξεγείρετο ἐν τῇ νεαρᾷ καρδίᾳ της καὶ ἔβαινεν ἐλαφρὰ καὶ εὐδαίμων διὰ μέσου τῶν λειμώνων, οὐδ' αὐτὴ ἡ ἰδία ἠξεύρουσα ποῦ διευθύνετο· ἔβαινε ἀπερροφημένη ὑπὸ σκέψεως ἀορίστου καὶ μυστηριώδους. Εἶχε λησμονήσει τὸν Ῥαούλ, μόλις ἐσκέπτετο εἰς τὸν Βερνάρδον αὐτὸν καὶ ἐσταμάτα ἐνίοτε ἵνα συνέλθῃ ἐκ τῆς χαρᾶς της καὶ ἵνα στρέψῃ τὰς σκέψεις αὐτῆς πρὸς τὸν Θεόν· διότι ἦτο, ὡς ἤδη εἴπομεν, πνεῦμα σοβαρὸν καὶ καρδία εὐαίσθητος, βαθύτατον ἔχουσα ἐν ἑαυτῇ τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα.

Μόνον ὅτε ὁ ἥλιος ἔκλινε πρὸς τὴν δύσιν του ἐσκέφθη νὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὸ μέγαρον, ἀλλ' ἐπανερχομένη διέκρινεν ἐκ τοῦ ὕψους τοῦ λόφου, ὅθεν ἡτοιμάζετο νὰ καταβῇ, τὸν Βερνάρδον διερχόμενον ἔφιππον διὰ τῆς κοιλάδος. Ἐσκίρτησε τότε ἀκουσίως καὶ τὸ συγκεκινημένον αὐτῆς ὅμμα ἠκολούθησεν αὐτὸν ἐπὶ πολὺ εἰς τὴν πεδιάδα. Ἐπανερχομένη δὲ εἰς τὸ μέγαρον ἐσκέπτετο καθ' ὁδὸν περὶ τοῦ νεανίου ἐκείνου, ὃν ἐνόμιζε πτωχὸν καὶ δυστυχῆ, καὶ πρώτην ἤδη φορὰν ἡ δεσποινὶς Λασεγλιὲρ ἐθεώρησε μετ' αἰσθήματος ὑπερηφανείας καὶ χαρᾶς τὸ πατρικὸν αὐτῆς μέγαρον, ἐφ' οὗ ὁ ἥλιος ἔρριπτε κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν τὰς τελευταίας αὐτοῦ ἀκτῖνας καὶ πέριξ τοῦ ὁποίου αἱ πρασινίζουσαι ἐκτάσεις ἐκυμάτιζον ὑπὸ τὴν πνοὴν τῆς ἑσπερινῆς αὔρας ὡς ἀπέραντος θάλασσα. Ἐν τούτοις, βλέπουσα εἰς τὴν ἀπέναντι ὄχθην τὸ μικρὸν φρούριον τοῦ Βωμπὲρ μελαγχολικὸν καὶ συνωφρυωμένον ὄπισθεν τοῦ συμπλέγματος τῶν δρυῶν του, ὧν ἀκόμη τὸ ἔαρ δὲν εἶχε πρασινίσει τὰς κορυφάς, δὲν ἠδυνήθη νὰ περιορίσῃ ἀόριστόν τινα τρόμον, ὡς εἰ ἐνόησεν, ὅτι ἐκεῖθεν ἔμελλε νὰ ἐνσκήψῃ ὁ κεραυνός, ὁ μέλλων νὰ καταστρέψῃ τὸν βίον της ὁλόκληρον. Καὶ τῷ ὄντι ὁ κεραυνὸς οὗτος δὲν ἐβράδυνε νὰ ἔλθῃ· διότι μόλις φθάσασα πρὸ τῆς κιγκλιδωτῆς θύρας, ἔμελλε νὰ διέλθῃ τὸ κατώφλιον, ὅτε ὑπηρέτης τις τῆς βαρωνίδος πλησιάσας αὐτὴν τῇ ἐνεχείρισεν ἔγκλειστον δέμα ἐσφραγισμένον διὰ τριπλῆς σφραγῖδος φερούσης τὰ οἰκόσημα τῶν Βωμπέρ. Ἡ Ἑλένη ἀναγνωρίσασα ἐκ τῆς ἐπιγραφῆς τὸν χαρακτῆρα τοῦ νεαροῦ βαρώνου, ὃν ἐνόμιζον εἰσέτι εἰς Παρισίους ἂν καὶ εἶχε φθάσει τὴν προτεραίαν, ὠχρίασε καὶ σχίσασα διὰ τρεμούσης χειρὸς τὸν φάκελλον, εὗρε μεταξὺ τῶν ἰδίων της ἐπιστολῶν, ἃς τῇ ἐπέστρεφεν ὁ Ῥαούλ, καὶ ἐπιστολὴν παρὰ τοῦ νεανίου. Ἀνοίξασα τότε ἀμέσως τὰ ὑγρὰ εἰσέτι ἐκεῖνα φύλλα, ἀνέγνωσε τὸ περιεχόμενον καὶ ἔστη ἔντρομος ὡς εἰ ἀληθῶς ὁ κεραυνὸς εἶχε πέσει πρὸ τῶν ποδῶν της. Ὡς τὰ αὐτόματα ἐκεῖνα, ἅτινα παρουσιάζονται καὶ ἐξαφανίζονται ἅμα πιέσῃ τις μικρὸν ἐλατήριον, οὕτω καὶ ὁ κύριος Βωμπὲρ ἐπανῆλθεν ἀμέσως ἅμα ἔλαβε τὴν ἐπιστολὴν τῆς μητρός του, τὸ αὐτὸ μειδίαμα ἔχων ἐπὶ τῶν χειλέων του καὶ μὲ τὸν αὐτὸν τρόπον διευθετημένον ἔχων τὸν λαιμοδέτην του. Καί τοι ὅμως δὲν διέπρεπεν ἐπὶ εὐφυΐᾳ, εἶχε νοῦν εὐθὺν καὶ καρδίαν ἁγνήν, ὅθεν ὄχι μόνον οὐδέποτε ἔλαβε μέρος εἰς τὰς ῥαδιουργίας τῆς μητρός του, ἀλλὰ χάρις εἰς τὴν ὀλίγην δόσιν τοῦ πνεύματος καὶ τῆς ὀξυδερκείας, ἅτινα ἔλαβε παρὰ τοῦ Θεοῦ, δυνάμεθα μάλιστα νὰ βεβαιώσωμεν ὅτι οὐδὲ εἶχεν ὑποπτεύσει αὐτάς· διότι μέχρι τοῦδε ἐν τῇ ἀθωότητί του, ἐπίστευεν, ὡς καὶ ἡ Ἑλένη, ὅτι ὁ γέρων Σταμπλῆ ἀποδώσας εἰς τοὺς κυρίους του τὰ κτήματα αὐτῶν, οὐδὲν ἄλλο ἔπραξεν εἰ μὴ ἔργον εὐσυνειδησίας. Ἀληθῶς εἰπεῖν, ὁ Ῥαοὺλ οὐδέποτε ἀπησχόλησε τὸν νοῦν του εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην

ἧς εἶδε μόνον τ' ἀποτελέσματα, ἅτινα ὡς εἰκός, δὲν ἀπήρεσαν αὐτῷ· διότι πτωχὸς ὢν εἶχε πάντοτε κλίσιν πρὸς τὴν πολυτέλειαν καὶ δὲν ἐφαντάζετο ὅτι ἑνὸς ἑκατομμυρίου περιθώριον ἠδύνατό ποτε νὰ ἐπισκιάσῃ ὡραίαν εἰκόνα. Ἐν τούτοις ἠγάπα τὴν Ἑλένην μᾶλλον διὰ τὴν ὡραιότητα ἢ διὰ τὴν περιουσίαν της, ἠγάπα αὐτὴν κατ' ἴδιον αὐτοῦ τρόπον, ψυχρῶς ἀλλ' εὐγενῶς, ἄνευ πάθους, ἀλλὰ καὶ ἄνευ ἰδιοτελείας. Ἐγνώριζε πρὸς τούτοις τὴν ἀξίαν, ἣν ἔχει λόγος ἀμοιβαίως δοθεὶς καὶ οὐδέποτε τὸ συμφέρον ἔπνιξε τὸ αἴσθημα τῆς τιμῆς ἐν τῇ νεαρᾷ καρδίᾳ του. Μαθὼν λοιπὸν τὰ κατὰ τὴν ἀπουσίαν αὐτοῦ συμβάντα, τὴν ἐκ νέκρων ἀνάστασιν τοῦ Βερνάρδου, τὴν ἐπάνοδον αὐτοῦ εἰς τὸν τόπον, τὴν ἐγκατάστασιν αὐτοῦ εἰς τὸ μέγαρον, τὰ ἀδιαφιλονείκητα αὐτοῦ δικαιώματα τὰ συνεπάγοντα τὴν τελείαν καταστροφὴν τοῦ μαρκησίου καὶ τῆς θυγατρός του, ὁ κύριος Βωμπέρ, ὡς δύναταί τις νὰ φαντασθῇ, δὲν παρεφέρθη ὑπὸ ἐνθουσιασμοῦ· ἀπ' ἐναντίας τὸ πρόσωπον αὐτοῦ ἐσκυθρώπασε καὶ ἡ φυσιογνωμία αὐτοῦ οὐδεμίαν ἐξέφρασεν εὐχαρίστησιν. Ἀλλ' ὅτε ἡ βαρωνίς, ἐξηγήσασα αὐτῷ σαφῶς τὰ πράγματα, τὸν ἠρώτησε ποίαν ἀπόφασιν ἔμελλε νὰ λάβῃ, ὁ νεανίας, ἀνεγείρας τὴν κεφαλήν, οὐδὲ πρὸς στιγμὴν ἐδίστασεν, ἀλλ' ἀπεφάνθη ἄνευ ἐμφάσεως, ἄνευ ἐνθουσιασμοῦ, ὅτι ἡ καταστροφὴ τοῦ μαρκησίου οὐδεμίαν σχέσιν εἶχεν ὡς πρὸς τὰς ὑποχρεώσεις αὐτοῦ ἀπέναντι τῆς θυγατρός του, καὶ ὅτι ἦτο ἕτοιμος καὶ νῦν, ὡς καὶ πρότερον, νὰ νυμφευθῇ τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ.

— Ἔχεις δίκαιον, ὑπέλαβε μετ' ὑπερηφανείας ἡ κυρία Βωμπέρ, εἶσαι ὁ εὐγενὴς υἱός μου, ἀλλὰ δυστυχῶς δὲν εἶναι τοῦτο μόνον· διότι ὁ μαρκήσιος, ἵνα μὴ ἀπολέσῃ τὴν περιουσίαν του, ἀπεφάσισε νὰ νυμφεύσῃ τὴν θυγατέρα του μετὰ τοῦ Βερνάρδου.

— Καλά! μῆτέρ μου, ἀπήντησεν ὁ κύριος Βωμπὲρ οὐδεμίαν δεικνύων συγκίνησιν, ἐὰν ἡ δεσποινὴς Λασεγλιὲρ νομίζῃ ὅτι δύναται ν' ἀποσύρῃ τὴν χεῖρά της ἀπὸ τῆς ἐμῆς, χωρὶς νὰ παραλείψῃ τὸ καθῆκον τῆς τιμῆς, ἐπιθυμῶ νὰ ἦναι ἐλευθέρα· ἀλλά, τὸ κατ' ἐμέ, δὲν θέλω παύσει θεωρῶν ἐμαυτὸν ἠραβωνισμένον μετ' αὐτῆς, εἰ μὴ ὅταν πρώτη αὐτὴ ἀποσύρῃ ἀπ' ἐμοῦ τὴν χεῖρά της.

— Εἶσαι εὐγενὴς καρδία, ἀνεφώνησε περιχαρὴς ἡ βαρωνίς, ἐννοήσασα ὅτι ἡ ὑπόθεσις ἔμελλε νὰ βαδίσῃ ὡς εἶχεν εὐχηθῆ. Γράψε λοιπὸν μὲ τὸ πνεῦμα τοῦτο εἰς τὴν δεσποινίδα Λασεγλιέρ· ἔσο ἀξιοπρεπής, ἀλλ' ἔσο ἐπίσης καὶ περιπαθής, ἵνα μὴ ὑποθέσωσιν ὅτι ἔγραψας μόνον καὶ μόνον ὅπως ἀπαλλαγῇς τῶν πρὸς αὐτὴν ὑποχρεώσεών σου καὶ ὅπως καθησυχάσῃς τὴν συνείδησίν σου. Μετὰ τοῦτο δέ, ὅ,τι καὶ ἂν συμβῇ, θέλεις ἔχει τὴν συναίσθησιν ὅτι ἐξεπλήρωσας ἀξιοπρεπῶς τὰ καθήκοντα πιστοῦ ἐραστοῦ καὶ τελείου ἱππότου.

Χωρὶς λοιπὸν νὰ χάσῃ καιρὸν ὁ κύριος Βωμπὲρ ἐκάθισε πρὸ τοῦ γραφείου του καὶ ἐπὶ χάρτου νεωστὶ κομισθέντος ἐκ Παρισίων, στιλπνοῦ, ἀρωματισμένου, κεκοσμημένου διὰ τοῦ οἰκοσήμου του, ἔγραψε τὰ ἑξῆς, ἅτινα ἀναγνώσασα ἡ μήτηρ του ἐνέκρινεν ἂν καὶ ἐπεθύμει νὰ ἐξέφραζον περισσοτέραν περιπάθειαν. Οὕτω λοιπὸν αἱ ἐχθροπραξίαι ἔμελλον ν' ἀρχίσωσι· διότι τὸ διπλοῦν ἐκεῖνο φύλλον τοῦ χάρτου, τοῦ στιλπνοῦ, τοῦ ἀρωματισμένου, τοῦ γεγραμμένου ἐπιμελῶς, τοῦ φέροντος πολυτελῆ κορωνίδα ἐπὶ τῆς πρώτης σελίδος, οὐδὲν ἄλλο ἦτο, εἰ μὴ βόμβα, ἥτις ἐκσφενδονιζομένη ἐκεῖ ὅπου ἤθελον διευθύνει αὐτήν, ἔμελλε νὰ φέρῃ τὴν καταστροφήν, καταστροφὴν προμελετημένην καὶ ἄφευκτον σχεδόν.

«*Δεσποινίς*,

»Φθάσας σήμερον ἐκ Παρισίων, ἔμαθον τὴν αἰφνιδίαν μεταβολὴν τῆς τύχης σας καὶ τὰ νέα μετρα, ἅτινα ἔλαβεν ὁ κύριος πατήρ σας, ὅπως δυνηθῇ νὰ μεταδώσῃ εἰς ὑμᾶς τὴν προγονικήν του κληρονομίαν, ἣν ἥρπασεν ἀπ' αὐτοῦ ἐπανερχόμενος ὁ υἱός τοῦ πρώην ἐνοικιαστοῦ του. Ἀλλ' ἐὰν ὁ κύριος μαρκήσιος ἔχει τὸ δικαίωμα ἢ μὴ νὰ χωρίσῃ δύο χεῖρας καὶ δύο καρδίας, ἡνωμένας ἐπὶ δέκα ἤδη ἔτη ἐνώπιον Θεοῦ, περὶ τούτου ἀποφεύγω ν' ἀποφανθῶ· διότι ὁ Θεὸς μόνος δύναται νὰ κρίνῃ· ἐκτὸς τούτου, δὲν ἁρμόζει εἰς τὴν πτωχείαν νὰ ἐξισοῦται πρὸς τὸν πλοῦτον· θεωρῶ ὅμως ὅτι καθῆκον ἔχω χάριν τῆς τιμῆς μου, πολὺ δὲ μᾶλλον χάριν τοῦ ἔρωτός μου, νὰ σᾶς εἴπω, δεσποινίς, ὅτι ἂν ὡς πρὸς τοῦτο δὲν συμμερίζησθε τὰ αἰσθήματα τοῦ κυρίου πατρός σας καὶ ἂν δὲν φρονῆτε, ὡς αὐτός, ὅτι ὁ λόγος, ὃν ἅπαξ ἔδωσέ τις, οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ κενή τις λέξις, θέλω ἔχει τόσην εὐχαρίστησιν διαμοιραζόμενος μεθ' ὑμῶν τὴν πενιχράν μου θέσιν, ὅσην ἠθέλετε ἔχει ὑμεῖς διαμοιραζομένη μετ' ἐμοῦ τὴν πολυτέλειαν καὶ τὸν πλοῦτόν σας. Μετὰ τὴν ἐξομολόγησιν ταύτην, ἧς ἐλπίζω ὅτι δὲν θά μοι κάμητε τὴν ἀδικίαν νὰ ὑποπτευθῆτε τὴν εἰλικρίνειαν, οὐδὲν ἕτερον θέλω προσθέσει· διότι εἰς ὑμᾶς καὶ μόνην ἀπόκειται εἰς τὸ ἑξῆς ν' ἀποφασίσητε περὶ τῆς τύχης μου καὶ περὶ τῆς ἰδικῆς σας· ὅθεν ἐὰν ἀπωθεῖτε τὴν ταπεινὴν προσφοράν μου, λάβετε ὀπίσω τὰς ἐπιστολὰς ταύτας, αἵτινες δέν μοι ἀνήκουσι πλέον· θὰ ὑποφέρω ἄνευ μεμψιμοιρίας ἢ παραπόνων. Ἀλλ' ἐὰν ἀπεναντίας συγκατατίθησθε νὰ ἔλθητε νὰ καθωραΐσητε τὴν ζωήν μου καὶ τὴν ἑστίαν μου, ἀποδώσατέ μοι τὰ πολύτιμα ταῦτα ἐνέχυρα· θέλω τὰ θλίψει ἐπὶ τῆς πιστῆς καὶ ἀφωσιωμένης καρδίας μου.

»*Ραούλ*».

Ἐπανελθοῦσα βιαίως εἰς τὴν πραγματικότητα ἡ Ἑλένη, δὲν ἐδίστασεν οὐδ' ἐπὶ στιγμήν, ἀλλ' ἅμα συνῆλθεν ὀλίγον ἐκ τῆς ἀλγεινῆς ἐκπλήξεως, ἣν ἐπροξένησεν αὐτῇ ἡ ἀνάγνωσις τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης, ἔδραμεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ ἐκεῖ καταπνίγουσα ἄνευ ἀδυναμίας τὸ ὡραῖόν της ὄ-

νειρον, ὅπερ μόλις ἐμφανισθὲν ἐνώπιον αὐτῆς κατεστράφη ὡς τρυφερὸν ἄνθος θραυόμενον ὑπὸ τοῦ ἀνέμου πρὶν ἢ εἰσέτι διανοιγῇ, ἔλαβε τὸν κάλαμον ἵνα γράψῃ ἡ ἰδία τὴν καταδίκην της· ἀλλὰ μὴ εὑρίσκουσα τὸ θάρρος, περιωρίσθη εἰς τὸ νὰ ἐγκλείσῃ τὰς ἐπιστολάς της ἐντὸς φακέλλου καὶ νὰ στείλῃ αὐτὰς ἀμέσως εἰς τὸν Ῥαούλ. Μετὰ τοῦτο, κρύψασα τὴν κεφαλὴν μεταξὺ τῶν χειρῶν της, ἔκλαυσεν, ἀλλὰ τὰ δάκρυά της, οἴμοι! δὲν ἦσαν ὡς πρό τινων ὡρῶν, δάκρυα χαρᾶς. Ἐντούτοις ἐν μέσῳ τοῦ ἄλγους της, κρυφία τις ἀνησυχία ἤρχισε νὰ διεγείρεται ἐν ἑαυτῇ· διότι ἐσπευσμένως ὡς εἶχεν ἀναγνώσει τὴν ἐπιστολὴν τοῦ μνηστῆρός της, ἓν μόνον εἶδε καὶ ἐνόησεν, ὅτι δηλαδὴ ὁ νεανίας ἀνεκάλει αὐτὴν ἐπισήμως εἰς τὸν λόγον της, ὑπαινιττόμενος, ὅτι ἡ παράβασις αὐτοῦ ἤθελεν εἶσθαι ἐπιορκία. Ἐν τῇ εὐσυνειδησίᾳ αὐτῆς λοιπὸν ἡ Ἑλένη, δὲν ἔδωκε προσοχὴν εἰς τὰ ἐπίλοιπα. Ὅτε ὅμως ἡ συνείδησις αὐτῆς καθησύχασε διὰ τῆς θυσίας, ἣν ἔκαμεν, ὅτε ἐπανῆλθεν ὀλίγη γαλήνη εἰς τὸ πνεῦμά της, τότε ἤρχισε βαθμηδὸν νὰ ἐνθυμῆται ἐκφράσεις τινὰς τῆς ἐπιστολῆς, αἵτινες ἀφῆκαν μὲν ἐν αὐτῇ ἀλγεινὴν ἐντύπωσιν, ἀλλ' εἰς ὧν τὴν ἔννοιαν δὲν εἶχε προσέξει κατ' ἀρχάς· τότε αἱ ἀναμνήσεις αὐτῆς ἔγειναν εὐκρινέστεραι καὶ λαβοῦσα τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην, ἣν εἶχε θέσει μεταξὺ τῆς ἐσθῆτος καὶ τῆς ζώνης της, ἀναμφιβόλως ἵνα ὑπερασπίσῃ τὴν καρδίαν της, ἀνέγνωσε καὶ πάλιν αὐτὴν προσεκτικῶς· καὶ ἀφοῦ ἐζύγισεν ἑκάστην λέξιν, ἀφοῦ ἀνέλυσεν, οὕτως εἰπεῖν, ἑκάστην φράσιν, τότε, μεταβαίνουσα βαθμηδὸν ἀπὸ τῆς ἐκπλήξεως εἰς τὴν σκέψιν, ἐβυθίσθη εἰς βαθεῖς συλλογισμούς.

Ἦτο πνεῦμα ἁγνόν, καρδία εὐσεβής, ψυχὴ ἄδολος, οὐδέποτε ὑποπτεύσασα τὰ ψεύδη καὶ τὰς κακίας τοῦ κόσμου τούτου· ἐπίστευε λοιπὸν ἐμφύτως εἰς τὸ καλὸν καὶ ἐφαντάζετο τὸν κόσμον τοιοῦτον, οἷον ἡ ἀθῴα αὐτῆς φαντασία ἐπλαττεν αὐτόν· τότη δὲ ἦτο ἡ ἀθωότης της, ὥστε οὐδὲ τῆς κυρίας Βωμπὲρ αὐτῆς ὑπώπτευσέ ποτε τὴν τιμιότητα, τὴν φιλαλήθειαν, τὴν ἀφιλοκέρδειαν. Ἐν τούτοις, ἀφ' ἧς ἡμέρας ὁ Βερνάρδος ἐγκατέστη εἰς τὸ μέγαρον, ἐνόησε, συγκεχυμένως πως, ὅτι ἀνεξήγητόν τι καὶ ἀόριστον συνέβαινε πέριξ αὐτῆς. Καίτοι δὲ μὴ οὖσα οὔτε ὕποπτος, οὔτε περίεργος, ἀνησύχησεν ὅμως πρὸ πάντων, διότι ἔβλεπε τὸν πατέρα της σύννουν καὶ μελαγχολικόν, ἐνῷ καὶ εἰς αὐτὴν ἔτι τὴν ἐξοχίαν εἶχεν ἴδει πάντοτε αὐτὸν φαιδρόν, μειδιῶντα, εὐτράπελον. Ἐξεπλάγη ἐπίσης διὰ τὴν αἰφνιδίαν ἀναχώρησιν τοῦ Ῥαοὺλ καὶ τὴν παρατεταμένην αὐτοῦ ἀπουσίαν, ἣν δὲν ἠδυνήθησαν νὰ δικαιολογήσωσιν ἀρκούντως· δὲν διέφυγεν αὐτὴν οὐδὲ ἡ βιαία μεταβολὴ ἡ γενομένη εἰς τὸν τρόπον τοῦ βίου τοῦ πατρός της καὶ τῆς βαρωνίδος, οἵτινες ἐνῷ ἄλλοτε ἔδιδον χορούς, γεύματα, ἑσπερίδας, ἀφότου ἦλθεν ὁ Βερνάρδος, ἔζων βίον ἥσυχον καὶ μονήρη. Ἐνίοτε κατὰ τὰς ὥρας τῆς ἀγωνίας της ἠρώτα ἑαυτήν, πῶς ἦτο δυνατὸν νεανίας ἐν τῇ ἀκμῇ τῆς ἡλικίας του εὑρισκόμενος νὰ δέχηται ἐπὶ τοσοῦτον χρόνον θέσιν ταπεινωτικήν, ἐνῷ ἠδύνατο νὰ εὕρῃ στάδιον μᾶλλον ἁρμόζον εἰς τὸν δραστήριον καὶ ἀνεξάρτητον αὐτοῦ χαρακτῆρα. Τί συνέβαινε λοιπόν; Ἡ Ἑλένη τὸ ἠγνόει· ἀλλ' ἀναμφιβόλως συνέβαινε κάτι παράδοξον, κάτι, ὅπερ προσεπάθουν ν' ἀποκρύψωσιν ἀπ' αὐτῆς. Ἡ ἐπιστολὴ λοιπὸν ἐκείνη τοῦ νεαροῦ βαρώνου ἐρώτισεν αὐτὴν ὡς ἡ ἀστραπὴ ἡ διασχίζουσα αἴφνης τὰ σκότη νεφελώδους νυκτός· καὶ ἀφοῦ ἐσκέφθη ἐπὶ πολύ, ἐὰν δὲν εὗρεν ὅλην τὴν ἀλήθειαν, τοὐλάχιστον ἐμάντευσε κάπως αὐτήν· ἐνθυμήθη τότε διακεκομμένας τινὰς λέξεις διαφυγούσας τὸν γέροντα Σταμπλῆ κατὰ τὴν μακρὰν αὐτοῦ ἀγωνίαν, λέξεις, ἃς μάτην προσεπάθησε νὰ ἐξηγήσῃ· ἐνθυμήθη, ἐν ὅλῃ τῇ λεπτομερείᾳ αὐτῆς, τὴν βεβιασμένην καὶ ὑπὲρ τὸ δέον φιλόφρονα ὑποδοχήν, ἣν ἔκαμον εἰς τὸν υἱόν, ἀφοῦ ἄλλοτε εἶχον ἐξευτελίσει τὸν γέροντα πατέρα. Ἐν ἑνὶ λόγῳ, βοηθουμένη ὑπὸ τῆς ἐπιστολῆς ἐκείνης ἐξήγησε πλεῖστα ὅσα μικρὰ καὶ ἀσήμαντα μέχρι τοῦδε περιστατικά, ἅτινα εἶχε παρατηρήσει ἀφότου ἔζη μετ' αὐτῶν ὁ Βερνάρδος καὶ ἀπὸ ἐπεισοδείου εἰς ἐπεισόδειον κατήντησε νὰ ἐρωτᾷ ἑαυτήν, διατί ἀπὸ μιᾶς ἤδη ἑβδομάδος ἡ βαρωνὶς δὲν ἐνεφανίσθη εἰς τὸ μέγαρον; Διατί ὁ κύριος Βωμπὲρ ἔγραψε πρὸς αὐτήν, ἀντὶ νὰ ἔλθῃ αὐτοπροσώπως; Ἀλλ' ὅτε τέλος ἔφθασεν εἰς τὴν συνομιλίαν, ἣν πρό τινων ὡρῶν ἔσχε μετὰ τοῦ πατρός της, τότε, ἡ εὐγενὴς καὶ φιλότιμος ἐκείνη κόρη, αἰσθανθεῖσα ὅλον αὐτῆς τὸ αἷμα ἀναβαῖνον εἰς τὴν κεφαλήν, ἠγέρθη μετ' ἀξιοπρεποῦς ὑπερηφανείας καὶ ὑπῆγε νὰ εὕρῃ τὸν πατέρα της.

Ἑπεται συνέχεια. ΑΡΣΙΝΟΗ Γ. ΠΑΠΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ.

ΣΟΦΙΑ ΔΗΜΟΥ

Α'

Ἡ Σοφία Δήμου εἰς σκίμποδα καθημένη ἀνεγίνωσκεν. Ἐπὶ μικροῦ στρογγύλου καρυΐνου τραπεζίου λαμπτὴρ διέχεε φῶς, ὅπερ διηθούμενον διὰ τῆς θαμβῆς διανθοῦς σφαίρας αὐτοῦ ἐξεπέμπετο ἀμυδρόν. Παρ' αὐτὸν μικρὸν ἐξυπνητήριον ἐτάραττε μόνον τὴν σιγὴν τοῦ δωματίου διὰ τοῦ μονοτόνου καὶ ἐρρύθμου τὶκ – τάκ· κυαθίσκος καφὲ κενωθεὶς ἐδείκνυεν εἰς τὸ βάθος του μέλαιναν τὴν ὑποστάθμην· παρ' αὐτὸν δὲ φωσφοροθήκη, παρίστα ἐπὶ τοῦ ἐπικαλύμματός της ἰταλίδα ἠθοποιὸν, τυφλὴν ἐπαίτιδα ὑποκρινομένην, ἥτις ἔτεινε μετὰ σπαρακτικῆς ἀπελπισίας τὴν χεῖρα πρὸς ἐλεημοσύνην.

Παρὰ τὸν τοῖχον σιδηρᾶ κλίνη στενή, ἐπὶ τῶν πρασίνων της ποδῶν φέρουσα χρυσᾶ ἐπικοσμήματα, θαμβωθέντα τέλεον ὑπὸ τοῦ χρόνου, ἐπλήρου τὸ ἥμισυ σχεδὸν τοῦ δωματίου· ἀπὸ τοῦ τοίχου ἐκρέματο μία ἐσθὴς μέλαινα καὶ ἀπὸ ἄλλου ἥλου ἐπώμιον· ἔν τινι δὲ γωνίᾳ κιβώτιον διὰ σιδηρῶν

ῥαβδώσεων περιεζωσμένον ἔμενε κεκλεισμένον.

Ἡ Σοφία Δήμου ἔκλινε μετὰ συντόνου προσοχῆς ἐπὶ τοῦ βιβλίου της· ἀνεγίνωσκε τὰς σκέψεις ἰδιοτρόπου τινὸς μισανθρώπου, ὅστις ἀδυνατῶν ἄλλως νὰ βλάψῃ τὴν ἀνθρωπότητα, τὴν ὕβριζεν. Ἡ Σοφία ἀνέπνεε μετὰ θυμηδίας τὸ πικρὸν ἄρωμα τὸ ἀναδιδόμενον ἀπὸ τῶν σελίδων ἐκείνων· ὅταν δ' ὁ συγγραφεὺς ἔδακνε σφοδρότερον, ὅταν δι' ἐκλάμψεώς τινος εἰρωνίας περιέστρεφε τὴν ὀξεῖαν λεπίδα τοῦ σαρκασμοῦ του ἐντὸς τῶν σπλάγχνων τῆς κοινωνίας, ἐκείνη κατελαμβάνετο ὑπὸ παραφόρου χαρᾶς καρδίας ἐκδικουμένης.

Ἐπὶ τέταρτον ὥρας ἔμεινεν εἰσέτι οὕτω ἀναγινώσκουσα. Ἀνακύψασα δ' εἶτα ἀπὸ τοῦ βιβλίου παρετήρησε τὸ ὡρολόγιον καὶ ἠγέρθη ἀπὸ τοῦ σκίμποδός της.

Ἐφόρει μέλαιναν ἐκ μερινοῦ ἐσθῆτα καλῶς μὲν προσηρμοσμένην ἐπὶ τοῦ σώματός της, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἀκριβῶς ἄκομψον· οὐδ' ἐπὶ τῆς ἐσθῆτος οὐδ' ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε ταινίαν τινά· εἶχε πλατὺ, πεπιεσμένον, ἀνδρικὸν τὸ στῆθος, ἄνευ οὐδενὸς ἐξέχοντος κυματισμοῦ σαρκός· ἦτο βραχὺ τὸ ἀνάστημά της ἀλλ' ἄνευ τῆς γοργότητος καὶ τῆς χάριτος τῆς ἀντικαθιστώσης τὴν εὐμέλειαν εἰς τὰς βραχυσώμους γυναῖκας· ἡ κεφαλὴ αὐτῆς ἐφαίνετο ὡς ἐσφηνωμένη μεταξὺ τῶν δύο της ὤμων, κατὰ μέτωπον δὲ θεωρουμένη ἐξελαμβάνετο ὡς κυφή· ἡ ῥίς της ὑπερέκειτο ἀμειλίκτως γρυπὴ τῶν χειλέων της μεγάλων καὶ πλατέων, ὁ δὲ πώγων προεξεῖχεν ὀξύς· οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆς ἦσαν μεγάλοι καὶ ἀμυγδαλωτοί· καὶ ἠδύναντο νὰ ἐκπέμψωσι βλέμμα γλυκύτατον τὴν ἔκφρασιν καὶ περιπαθέστατον, εἰ μὴ εἶχεν ἐναποτυπωθῇ ἐν αὐτοῖς ἀναποσπάστως ἡ δυσθυμία, ἡ πικρία, ἡ ἀπογοήτευσις· πᾶσα ἀπὸ τῆς κοινωνίας ἐντύπωσις ἐξηρέθιζε τὸ ὀξύχολον αὐτῆς ὡς πᾶσα νύξις εἰς ἀσκὸν ἐμπεπλησμένον ὀξους βιαίαν προκαλεῖ τοῦ ὑγροῦ ἐξόρμησιν.

Περιῆλθε δὶς τρὶς τὸ δωμάτιον βραδέως σύρουσα τὰς ἐμβάδας αὐτῆς ἐπὶ τοῦ δαπέδου. ἐχασμήθη καὶ ἀπεφάσισε νὰ κατακλιθῇ. Ἀλλ' αἴφνης βίαια βήματα ἠκούσθησαν ἀνερχόμενα, καὶ ἀνεγνώρισε τὸ βαρὺ βάδισμα τῆς γραίας ὑπηρετρίας της Γιαννούλας, ὑφ' ὃ ἔτριζεν ἡ κλίμαξ. Ἐνόμισε δ' ὅτι ἤκουσεν αὐτὴν ἐπιφωνοῦσαν: Χριστὲ καὶ Παναγία!

Πρὶν δ' ἔτι προφθάσῃ ν' ἀνοίξῃ τὴν θύραν ἡ κυρὰ Γιαννούλα εἰσώρμησεν εἰς τὸ δωμάτιον καὶ κατέθηκεν ἐνώπιόν της ἓν δέμα.

— Κυρία, ἐπῆγα κάτω νὰ κλείσω καὶ τὸ ἠὖρα ἐμπρὸς 'ς τὴν θύρα μας.

— Τί ἠὖρες ἐμπρὸς εἰς τὴν θύρα μας; τί εἶν' αὐτό;

— Νά, τὸ παιδί.

— Τὸ παιδί!!

Καὶ ἀληθῶς τὸ δέμα ἐκεῖνο ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐκινεῖτο· ἦτο βρέφος σφιγκτὰ ἐσπαργανωμένον καὶ ἐγκεκορδυλημένον διὰ μαλλίνου ὑφάσματος προσερραμμένου κύκλῳ.

— Καὶ τί μοῦ τῶφερες τόρα ἐδῶ αὐτό; πάρ' το γρήγορα καὶ φύγε· δὲν τὸ ξεύρεις πῶς δὲν τὰ ὑποφέρω ἐγὼ τὰ παιδιά;

Ἀλλ' ἡ κυρὰ Γιαννούλα εἶχε καταθέσει αὐτὸ ἐπὶ ἕδρας τινὸς καὶ μετὰ θωπευτικῶν ἐπιφωνημάτων τροφοῦ ἢ μάμμης ἤρχισε νὰ λύῃ τὰ σπάργανά του.

— Τὸ καϋμένο, τὸ μπεμπεκάκι, τὸ κορμάκι του εἶνε μουδιασμένο. Ἄ! εἶνε καὶ βαφτισμένο! ἀνεφώνησεν αἴφνης πλήρης χαρᾶς ἡ Γιαννούλα· κύτταξε τὸ ὄνομά του.

Καὶ ἔτεινε πρὸς τὴν Σοφίαν τεμάχιον χαρτίου, ἐφ' οὗ διὰ τρεμούσης χειρὸς ἦτο γεγραμμένον *Εὐθυμία*.

Ἡ δὲ Σοφία ἵστατο ἀπέναντι τοῦ βρέφους ἐκείνου σιωπηλή, ἀπειλητική, βλοσυρά, μὲ στάσιν λεαίνης ὑπερασπιζομένης τὴν φωλεάν της.

— Πάρ' το καὶ φύγε σοῦ λέγω. Πήγαινέ το εἰς τὸ Βρεφοκομεῖο! ἀνέκραξεν ἔξαλλος ἐξ ὀργῆς ὠθήσασα τὴν Γιαννούλαν ἀπὸ τοῦ βραχίονος.

— Τέτοιο ἀγγελάκι ποῦ μᾶς ἦλθε στὴν πόρτα μας εἶνε ἁμαρτία νὰ τὸ διώξωμε· δὲν τὸ ξεύρεις πῶς τὰ παιδιὰ αὐτὰ φέρνουν πάντα καλὸ μαζῆ τους; εἶπεν ἀτάραχος ἡ Γιαννοῦλα συνειθισμένη εἰς τοιαύτας θυέλλας.

Καὶ εἶτα προσέθηκε·

— Θὰ τὸ πάγω 'ς τὴν κυρὰ Ἑλένη νὰ τὸ βυζάξῃ ἀπόψε, καὶ αὔριο ὁ Θεὸς βοηθός· περίμεινε νὰ τὸ ζεστάνω λιγάκι τὸ καϋμένο, καὶ νὰ τὸ φασκιώσω.

Τὸ βρέφος ἀπαλλαγέντων περισφιγγόντων αὐτὸ δεσμῶν κατ' ἀρχὰς δὲν ἐκινήθη, διότι ἦσαν αἰμωδιασμένα τὰ μέλη του, ἤνοιγε δὲ καὶ ἔκλειε τοὺς ὀφθαλμούς του, ἕως ὅτου ἀναλαβὸν θάρρος ἤρχιζε νὰ κλαυθμηρίζῃ.

Ὅταν ἡ Σοφία ἤκουσε τὴν ἀσθενῆ καὶ ὀξεῖαν ἐκείνην φωνὴν τὴν ταράξασαν τὴν μόνωσιν τοῦ δωματίου της, ὡς πυροβολισμὸς ἐντὸς σπηλαίου τρέπων εἰς φυγὴν τὰς ἐνοικούσας νυκτερίδας, συνεταράχθη ὑπὸ αἰφνιδίου νευρικοῦ ἐρεθισμοῦ, καὶ εἶπεν ἀποτόμως εἰς τὴν Γιαννούλαν·

— Ἔλα, κάμε γρήγορα.

Ἐρειδομένη δ' εἰς τὸν τοῖχον παρετήρει μετὰ φρίκης τὸ νήπιον ἐκεῖνο ὑπὸ τὴν μορφὴν τοῦ ὁποίου ἡ κοινωνία εἰσήλαυνεν εἰς τὸ δωμάτιόν της.

Β'

Ἡ Σοφία Δήμου ἦτο τριάκοντα καὶ πέντε ἐτῶν. Δεκατετραέτις μόλις ἤρξατο νοσηλεύουσα τὸν παράλυτον πατέρα της, ὑπομοίραρχον τῆς χωροφυλακῆς, ὅστις ἐπὶ ἓξ ἔτη ψυχορραγῶν καθ' ἑκάστην στιγμὴν κατώρθωσε τέλος ν' ἀποθάνῃ. Ἡ πρώτη λοιπὸν ἐξέγερσις τῆς νεανικῆς αὐτῆς καρδίας ἐγένετο ἐντὸς τῶν στενῶν τοίχων καὶ τῆς νοσώδους ἀτμοσφαίρας τοῦ νοσηλευτηρίου τοῦ πατρός της, καὶ τὰ ὄνειρα αὐτῆς τὰ νεανικὰ ἔλαβον

τὸν τύπον τῶν μακρῶν ἀγρυπνιῶν της παρὰ τὴν κλίνην μεμψιμοίρου γέροντος ὀξυχόλου, ἀχαρίστου καὶ ἀσόργου, μὴ φέροντος μόνον τὸν βαθμὸν ἀλλὰ καὶ τὴν τραχύτητα τοῦ χωροφύλακος. Ἡ μήτηρ της εἶχεν ἀποθάνει ὀλίγους μῆνας μετὰ τὴν γέννησιν αὐτῆς, οὐδὲ τὸν τάφον της δὲ ἐγνώρισεν ὅπως τὸν στολίσῃ δι' ἑνὸς ἄνθους, ὅπως τὸν βρέξῃ δι' ἑνὸς δακρύου, διότι ἐτάφη εἰς Καλάμας, κατὰ τὴν αὐτόθι διαμονὴν τοῦ πατρός της. Οὐδὲ διὰ τῆς ὀδύνης κἂν ηὐτύχησε νὰ συγκρατήσῃ ἐν τῇ καρδίᾳ της τὴν μητρικὴν ἀνάμνησιν. Δι' αὐτὴν λοιπὸν ἡ ὀρφανία ὑπῆρξεν ἄνευ λύπης ὡς ἡ στοργὴ ἄνευ χαρᾶς. Ἠσθάνετο κενόν τι ἐν ἑαυτῇ· ἀλλὰ τὸ κενὸν ὅπερ αἰσθάνεται ὁ βλέπων ἐκτεταμένην, εὐρεῖαν αἴθουσαν γυμνὴν ἐπίπλων, καὶ οὐχὶ τὸ κενὸν ὅπερ αἰσθάνεται ὁ βλέπων κενὴν τὴν θέσιν ἣν ἐπλήρου τέως προσφιλέστατον, πλῆρες ἀναμνήσεων ἀντικείμενον.

Ἠγνόει τί θὰ εἴπῃ ἀγάπη, διότι οὐδέποτε τὴν ᾐσθάνθη.

Δύο ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ πατρός της θεία τις γραῖα, Ὄρσα ὀνομαζομένη, σύζυγος χρυσοχόου περιωνύμου κατὰ τὴν ἐποχήν του διὰ τὴν κατασκευὴν *τσαπραζίων*, ἀπεφάσισε νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ· εἶχε μίαν φίλην πολὺ στενὴν, γραῖαν ἐπίσης ἣν ἐγνώρισεν ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ· καθ' ἑκάστην Κυριακὴν, ἕκαστον Σάββατον, εἰς τὴν Λειτουργίαν, εἰς τὸν Ἑσπερινὸν, τὴν μεγάλην Τεσσαρακοστὴν εἰς τὴν Προηγιασμένην ἀνὰ πᾶσαν πρωΐαν τετάρτης καὶ παρασκευῆς, εἰς τοὺς Χαιρετισμοὺς τὸ ἑσπέρας τῆς παρασκευῆς, καὶ εἰς αὐτὰς ἔτι τὰς Ὥρας συνηντῶντο εἰς τὸν Ἅγιον Γεώργιον πρὸ τοῦ εἰκονοστασίου, ὅτε ἔμελλον ν' ἀνάψωσι τὸ κηρίον των καὶ ν' ἀσπασθῶσι τὴν εἰκόνα· αἱ δύο εὐλαβεῖς γραῖαι ἀφ' οὗ ἐξεπλήρουν τὸ θρησκευτικόν των καθῆκον, ἀπεσύροντο εἰς γωνίαν τινὰ, εἰς δύο παράμερα στασίδια, καὶ ἐκεῖ διηγοῦντο πρὸς ἀλλήλας τί ἔμαθον καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα, εὐτυχεστέρα ποία θὰ γνωρίζῃ τὸ σκανδαλωδέστερον ἐπεισόδιον τῆς ἑβδομάδος, κακολογοῦσαι, διασύρουσαι, βωμολοχοῦσαι, πληροῦσαι τὴν ἀτμόσφαιραν τοῦ ναοῦ διὰ τῶν ἀναθυμιάσεων τῆς κοινωνίας, ὁμιλοῦσαι περὶ τῶν ἁμαρτιῶν ὅλων ἐκτὸς τῶν ἰδικῶν των, βαυκαλώμεναι ὑπὸ τοῦ ψιθυρισμοῦ τῶν λόγων των, ἀναμιγνύουσαι τὸν μυστηριώδη τόνον τῆς φωνῆς των μετὰ τῶν ἐρρίνων φθόγγων τοῦ ψάλτου ψάλλοντος τὸ *δοξαστικὸν* ἢ τὸ *χερουβικὸν*, μετὰ τοῦ κροταλισμοῦ τῶν κωδωνίσκων τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου, ὅπερ θυμιάζων ἐκίνει ὁ διάκονος χρυσᾷ ἠμφιεσμένος, μετὰ τῆς φωνῆς τοῦ ἐν τῷ ἱερῷ λειτουργοῦντος ἱερέως, ἀλλὰ προσέχουσαι πάντοτε εἰς τὴν ἀκολουθίαν, καὶ ἐγειρόμεναι καὶ σταυροῦσαι τὰς χεῖρας ἢ κάμνουσαι τὸν σταυρόν των ἐν κατανύξει καθ' ὡρισμένας στιγμὰς εἰς τὸ *Εὐλογημένη ἡ Βασιλεία* ἢ τὴν ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀποστόλου καὶ τοῦ Εὐαγγελίου, καὶ ἐνθυμούμεναι ἔπειτα ποῦ ἐστάθησαν ὅπως συνεχίσωσι διὰ θαυμασίου συνειρμοῦ τὴν συνδιάλεξίν των.

Ἡ Ὄρσα ἐγνώριζεν ὅτι ἡ φίλη της εἶχεν ἀνεψιὸν πρωτοδίκην ἐν Ἀμφίσσῃ· τῇ ἐπρότεινε τὸ σχεδιόν της· ἐκείνη τὸ ἀπεδέχθη καὶ παρεκάλεσε τὸν τακτικὸν ἐπιστολογράφον αὐτῆς, τὸν ἐφημέριον τῆς ἐνορίας, νὰ τῇ γράψῃ ἓν γράμμα πρὸς τὸν ἀνεψιόν της, καὶ τῷ ἔγραψεν ὅτι φροντίζει περὶ τῆς ἀποκαταστάσεώς του, ὅτι τῷ εὗρε μίαν κόρην στρατιωτικοῦ ἔχουσαν τὴν προῖκά της, μεμορφωμένην, μὲ χειροτεχνήματα, μὲ γράμματα — ἐν ἑνὶ λόγῳ νύμφην περιζήτητον καὶ καθ' ὅλα ἀνταξίαν του. Ὁ πρωτοδίκης ἦλθεν εἰς Ἀθήνας καὶ ἠθέλησε νὰ ἴδῃ τὴν νέαν· συνεφωνήθη νὰ συνοδεύσῃ τὴν θείαν του εἰς τῆς κυρίας Ὄρσας, ὅπου θὰ ἦτο καὶ ἡ ἀνεψιά της· ὅταν εἶδε τὴν Σοφίαν ἐφάνη ἐκπλαγεὶς, εἶτα ὀργισθεὶς· τὴν παρετήρησε καλὰ καὶ μειδίαμα κακεντρεχείας ἐπλανήθη εἰς τὰ χείλη του· μόλις ἀντήλλαξαν ὀλίγας φράσεις. Τὴν ἐπαύριον ὁ πρωτοδίκης ἀνεχώρησε κατεσπευσμένως εἰς Ἀμφισσαν, ὅπου τὸν προσεκάλει, ὡς ἔλεγεν, ἡ ὑπηρεσία· περὶ τοῦ συνοικεσίου οὐδὲ λέξις, οὐδὲ ὑπαινιγμός· ἡ θεία τῆς Σοφίας ἔμεινεν ἀπαρηγόρητος διότι δὲν ἔγεινεν αὐτὸς ὁ γάμος «νὰ προφθάσῃ τοὐλάχιστον νὰ φιλήσῃ τὰ στέφανα τῆς ἀνεψιᾶς της»· εὕρισκε τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου ἀνεξήγητον· ἀλλὰ μετ' ὀλίγον ἐλησμόνησε τὰ πάντα, καὶ ἐπανέλαβε μετὰ τῆς φίλης της τὰς προσφιλεῖς των συνδιαλέξεις εἰς τὴν γωνίαν τῆς ἐκκλησίας· ἡ Σοφία μόνη δὲν εὗρε τὴν διαγωγὴν τοῦ νέου ἀνεξήγητον· αὐτὴ τὸ ἐγνώριζε· ἡ ἀσχημία της διέρρηξε, πρὶν ὑπογραφῇ, τὸ συμβόλαιον τοῦ γάμου της, ἡ ἀσχημία της ἀνηγέρθη ἀνυπέρβλητον πρόσκομμα εἰς τὴν ἀποκατάστασίν της, εἰς τὴν εὐτυχίαν της ἴσως.

Ὦ! ἡ ἀσχημία της, ἡ ἀσχημία της! Καὶ πνέουσα τὰ μένεα, καὶ πλήρης λύσσης κατὰ θείων τε καὶ ἀνθρωπίνων, καὶ κατ' αὐτῶν ἔτι τῶν γεννητόρων της διότι τὴν ἐγέννησαν τοσούτῳ δυσειδῆ, ἐνεκλείσθη ἐντὸς τοῦ περιβόλου τῆς ἀναξιοπαθούσης, τῆς κατηραμένης, ἀνυψώσασα τὸ μῖσός της ὡς φραγμὸν ἀπὸ τῆς κοινωνίας.

Ἀνιῶσα δὲ θανασίμως, μὴ ἔχουσα τί νὰ κάμῃ, ὅπως ἀποσείσῃ τὸ μολύβδινον βάρος τοῦ χρόνου, τοῦ πιέζοντος πάσας αὐτῆς τὰς στιγμὰς, ἐπεδόθη μανιωδῶς, ὡς πολλαὶ γεροντοκόραι ἐν Ἑλλάδι, εἰς τὴν ἀνάγνωσιν, τὴν μελέτην.

Ὅτε ὁ πατήρ της ἀπέσυρεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ σχολείου ὅπως τὴν καταστήσῃ νοσοκόμον του, εἶχεν ἤδη τελειώσῃ τὴν τρίτην τάξιν τοῦ Ἀρσακείου· ἀλλ' αἱ ὀλίγαι, πολὺ ὀλίγαι γνώσεις ἃς ἔχουσιν αἱ κόραι κατὰ τὴν τάξιν ταύτην, ἀνορθογραφοῦσαι ἔτι, ἐσκωρίασαν ἐν τῇ κεφαλῇ της ἐξ ἀχρηστίας ὀκτὼ μακρῶν ἐτῶν.

Ἤρχισε λοιπὸν ἀπελπιστικὸν ἀγῶνα κατὰ τῶν γραμμάτων.

Συνειθισμένη πρὸ πολλοῦ εἰς τὰς ἀγρυπνίας δι-

ἤρχετο δεκαὲξ ὥρας τὸ ἡμερονύκτιον παρὰ τὴν τράπεζάντης κεκλιμένη, πυρετωδῶς ἀντιγράφουσα, ἢ ἀποστηθίζουσα κανόνας γραμματικῆς. ἐννοοῦσα ἡ δυστυχὴς κόρη ὅτι τὸ εὐρωτιάσαν ὑλικὸν τῶν γνώσεών της οὐδ' ὡς θεμέλιον ἠδύνατο νὰ τῇ χρησιμεύσῃ, παλαίουσα σῶμα πρὸς σῶμα κατὰ τῶν ἀνυπερβλήτων δυσχερειῶν καὶ ἀνωμαλιῶν τῆς γλώσσης μας, ἣν ἡ φαντασία της τῇ παρίστα, διὰ τοῦ πρίσματος τῶν σκοτεινῶν ἰδεῶν της, ὡς ἐχθρὸν πρὸς ὃν ἔπρεπε ν' ἀγωνισθῇ ὅπως τὸν καταβάλῃ.

Μετὰ τρία ἔτη, εἰκοσιπενταέτις ἐγνώριζεν ἤδη καλὰ τὴν ἑλληνικήν. Εἶχεν ἀντιγράψει τετράκις τὴν *Ἀγορὰν* τοῦ Δημητρίου Παπαρρηγοπούλου, οὗτινος τὸ πλῆρες ὀδύνης, καὶ τραχύτητος ὕφος συνεφώνει πρὸς τὰς ἰδέας αὐτῆς καὶ τὰ αἰσθήματα.

Μετὰ τρία ἔτη ἐγνώριζε κάλλιστα καὶ τὴν Γαλλικήν· τότε ἠνοίχθη εὐρὺ ἐνώπιόν της στάδιον παραφόρου ἀναγνώσεως· ἐναπεταμίευσεν ἐν ἑαυτῇ ὅ,τι μισάνθρωπον καὶ ἀπαισιόδοξον παρήγαγεν ἡ νεωτέρα εὐρωπαϊκὴ φιλολογία· ἐκ τῆς πάλης δὲ ταύτης ἣν συνῆψε πρὸς τὰ γράμματα καὶ τὰς ἰδέας ἐξῆλθεν ἰσχυρὰ μὲν τὴν διάνοιαν ἀλλὰ κατα-μεμωλωπισμένη τὴν καρδίαν.

Ἐν τῷ συρταρίῳ τῆς τραπέζης της εὑρίσκετο μετάφρασίς της ἀρίστου γαλλικοῦ ἔργου, ὅπερ κρίνουσα αὕτη μὲ τὸν συνήθη της πῆχυν τῆς αὐστηρότητος, εὕρισκεν ἄξιον δημοσιεύσεως· ἀλλὰ δὲν τὸ ἐδημοσίευε χαιρεκακοῦσα ὅτι οὕτω τοὐλάχιστον ἐξεδικεῖτο τὴν κοινωνίαν· τοῦτο μόνον τὸ κακὸν ἠδύνατο νὰ πράξῃ κατ' αὐτῆς—καὶ τὸ ἔπραττε.

Γ'

Ἐνῷ ἡ Γιαννούλα ἡτοιμάζετο νὰ σπαργανώσῃ τὸ βρέφος, ἐκεῖνο θωπευθὲν ὑπὸ τῆς θερμότητος τοῦ δωματίου ἤρχισε νὰ κινῇ τοὺς μικρούς του βραχίονας· πόσον ἦσαν παχυλοί, ῥοδαλοί, ἁβροί, χυτοί οἱ μικροὶ ἐκεῖνοι βραχίονες, οἵτινες ἡπλοῦντο ὡς νὰ ἤθελον νὰ συλλάβωσί τι τὸ ὁποῖον δὲν ἠδύναντο νὰ φθάσωσι, τι τὸ ὁποῖον δὲν ὑπῆρχεν ἐν τῷ δωματίῳ ἐκείνῳ!

Πῶς ἀνεσκίρτα, ὡς μικρὸν πτηνὸν ἀνοίγον τὰς πρωτοπείρους πτέρυγάς του ὅπως πετάξῃ, ὡς ν' ἀνεζήτει μίαν φωλεὰν τὸ δύσμοιρον ἔκθετον, ὡς ν' ἀνεζήτει μίαν ἀγκάλην!

Καὶ ἡ Γιαννούλα πλήρης νεανικοῦ πυρός, ἀναμνησθεῖσα τῶν εὐτυχῶν χρόνων ὅταν κἀκείνη εἶχε τέκνα καὶ τὰ ἐπεριποιεῖτο, ἔθηκε τὴν χεῖρά της ὑπὸ τὴν δεξιάν του, εἶτα ὑπὸ τὴν ἀριστερὰν του μασχάλην, ἐθώπευσεν ἐντὸς τῆς παλάμης της τὸν δεξιόν του μικκύλον πόδα, εἶτα τὸν ἀριστερόν, μὴ τολμῶσα δὲ νὰ τὸ σπαργανώσῃ ἐπὶ τῆς κλίνης τῆς κυρίας της, ἐκάθησε χαμαί, ἐξέτεινε συνδεδεμένους τοὺς πόδας της, ἥπλωσεν ἐπ' αὐτῶν τὰ σπάργανα, ἔθηκεν ἐπ' αὐτῶν τὸ βρέφος, ὑπέβαλεν εἰς ζυγὸν τοὺς ἀντάρτας βραχίονας καὶ πόδας, περιετύλιξε σφιγκτὰ τὸ ἀφρόπλαστον ἐκεῖνο σωμάτιον, ἐσημείωσεν αὐτὸ διὰ τοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ, φέρουσα συγκλίνοντας τοὺς τρεῖς δακτύλους αὐτῆς ἀπὸ τοῦ μετώπου του εἰς τὴν κοιλίαν, ἀπὸ δεξιῶν πρὸς τ' ἀριστερά, καὶ ἐσπαργανωμένον οὕτω κρατοῦσα ἀνελίκνιζεν αὐτὸ εἰς τὸν ἀέρα.

Καὶ ὅταν διὰ τοῦ δακτύλου της τὸ ἐγαργάλισεν ὑπὸ τὸ χεῖλος, τότε τὰ χείλη του διεστάλησαν, ἤνοιξαν ὡς κάλυξ ῥόδου ἀναδοῦσα θελκτικὸν μῦρον, μαγευτικὸν ἀθωότητος μειδίαμα, εὐωδιάσαν ὅλον τὸ δωμάτιον.

Ἡ δὲ Σοφία ἄφωνος, ἔκπληκτος, ἵστατο καὶ τὸ παρετήρει.

Δ'

Ὅτε ἡ γραῖα Γιαννούλα ἔκλεισε τὴν θύραν παραλαβοῦσα μεθ' ἑαυτῆς τὸ βρέφος καὶ ἔμεινε μόνη ἡ Σοφία, περιέφερε κύκλῳ τὸ βλέμμα της καὶ ἠσθάνθη ὅτι ἔλειπέ τι ἀπὸ τοῦ δωματίου ἐκείνου· παραδόξως τεταραγμένη ἐβάδισεν ὀλίγον, εἶτα ἐκάθησε βαρεῖα ἐπὶ τῆς κλίνης της στηρίζουσα τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς χειρός καὶ τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τοῦ προσκεφαλαίου, καὶ ἀφοῦ ἔμεινεν ἐπί τινας στιγμὰς βαθέως διελογιζομένη, αἴφνης εἰς πρωτοφανῆ ἐνδίδουσα συγκίνησιν, ἤνοιξε τὸ παράθυρον· ἀπὸ τοῦ ὕψους αὐτοῦ διὰ μέσου στεγῶν, καπνοδοχῶν, σωλήνων θερμαστρῶν διεφαίνετο λωρὶς τοῦ οὐρανοῦ, ἐν ᾧ ὄπισθεν πυκνῶν νεφῶν, ἄτινα βιαίως ὤθει πρὸς νότον ὁ ἄνεμος, ἀνέκυπτεν ἡ σελήνη περιβάλλουσα διὰ ἀργυρῶν κροσσῶν τὰ κράσπεδα τῶν πρὸ αὐτῆς φευγόντων νεφῶν.

Καὶ ἀνεπαισθήτως τὸ πνεῦμά της ἐπέστρεψεν ὀπίσω, πολὺ ὀπίσω, εἰς τὰ παιδικὰ ἔτη της· ὅτε μικρὸν ἔτι κοράσιον εἶχε φίλας ὁμηλίκους καὶ δὲν ἦτο μόνη· ὅτε ἑπταέτις, βραχεῖαν ἄχρι γονάτων φοροῦσα ἐσθῆτα καὶ λευκὴν ποδιάν, κυκνᾶς ὑψηλὰς περικνημίδας καὶ μικρὰν ἔχουσα ὄπισθεν πλεξίδα, ἔπαιζε τὴν *τυφλομυῖγα* μετ' ἄλλων κορασίων· καὶ ἦτο τόσῳ ζωηρὸν τὸ ὅραμα, ὥστε τῇ ἐφαίνετο ὅτι ἤκουε τὰς ἀργυροήχους φωνὰς τῶν συμπαικτριῶν της καὶ τὴν ἰδίαν της ἔτι φωνήν, τὰς κραυγάς των τὰς καταστελλομένας, τοὺς γέλωτάς των τοὺς σιγηλούς, τὰ μυστηριώδη ψιθυρίσματά των, καὶ ὅτι ἔβλεπε τοὺς ἀπαστράπτοντας ὀφθαλμούς των, τὴν ῥοδινότητα τὴν βάφουσαν τὰς μικρὰς πανούργους των φυσιογνωμίας ὅτε ἀσθμαίνουσαι καὶ πονηρῶς μειδιῶσαι ἔτρεχον περὶ τὴν μικρὰν κόρην τὴν φέρουσαν τὸ λευκὸν μανδύλιον εἰς τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ προχωροῦσαν δειλά, δειλά, μὲ βραχίονας προτεταμένους, ἐν τῇ σκοτίᾳ της.

Καὶ εἶτα ἀνεμνήσθη ἀποτόμως τῆς παραδόξου φρικιάσεως ἣν ἠσθάνθη ὅτε, βραδύτερον, ὁ καθηγητὴς ἐν τῷ Ἀρσακείῳ ταῖς εἶπεν εἰς τὸ μάθημα ὅτι μίαν ἡμέραν θὰ γείνουν μητέρες.

Τότε ἀνεμνήσθη πῶς ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον εἰς τὰς τέσσαρας μετὰ δύο ἄλλων κορασίων, καὶ ἡ φαντασία της τὴν παρελάμβανεν ἀπὸ τοῦ

Ἀρσακείου καὶ τὴν ὡδήγει ἄχρι τῆς φλιᾶς τῆς θύρας των, συνοδεύουσα αὐτὴν δι' ὅλων τῶν ὁδῶν καὶ τῶν στενῶν δρομίσκων δι' ὧν διήρχετο μὲ τὴν μικρὰν σκυτίνην σάκκαν της καὶ τὸ κανίστριόν της, καὶ τὸ μικρόν της *τελάρο* ὅπου ἐκέντα τὴν *παντόφλα* της.

Ἔπειτα δὲ διῆλθε πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς ἡ ἀνάμνησις τοῦ ἑτέρου τῶν κορασίων ἐκείνων, ὅπερ ἐγένετο περικαλλὴς νεᾶνις καὶ εἶχε ὑπανδρευθῇ, καὶ, μίαν ἡμέραν, ὅτε τὴν συνήντησεν ἐρρίφθη εἰς τὴν ἀγκάλην της παράφορος, καμπτομένη ὑπὸ τὸ βάρος τῆς εὐδαιμονίας, κλαίουσα ἅμα καὶ γελῶσα, καὶ τῇ ἐξωμολογήθη μὲ φράσεις αἵτινες ἐξήρχοντο ὑγραὶ ἐκ συγκινήσεως ἀπὸ τῆς καρδίας της, ὅτι ἀπέκτησε παιδί, ὅτι θὰ τὸ κάμῃ τοῦτο, ὅτι θὰ τὸ κάμῃ ἐκεῖνο, ὅτι ἔχει αὐτὰ τὰ σχέδια, ὅτι ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ τὸ ἐγέννησε ἤρχισε νὰ ζῇ, ὅτι τὸ παιδί της εὐωδίασε τὴν ζωήν της.

Καὶ ἡ φράσις τοῦ καθηγητοῦ της περιίπτατο περὶ τὸ πνεῦμά της ὡς μελῳδικωτάτη ἐπῳδός, ἐμπλεως περιπαθείας καὶ μυστηρίου.

Ἡ δὲ σελήνη πλήρης ἰλαροῦ καὶ συμπαθοῦς φωτός, ἀπαλλαγεῖσα τέλος τῶν νεφῶν, ὡς νύμφη ἀπὸ τῶν καταδιωκόντων αὐτὴν δρακόντων, ἐπελαγοδρόμει ἐν τῷ στενῷ ἐκείνῳ γαλανῷ ὠκεανῷ, περιοριζομένῳ δεξιόθεν καὶ ἀριστερόθεν ὑπὸ τῶν τοίχων δύο ὑψηλῶν οἰκιῶν, ἐν τῷ μέσῳ δ' ὑπὸ στέγης χαμηλοτέρας.

Καὶ εἰσώρμησεν εἰς τὴν διάνοιαν αὐτῆς ὡς ἡ εἰς τὸ παράθυρόν της εἰσορμῶσα καὶ ἡ θωπεύουσα τῇ στιγμῇ ἐκείνη τὸ πρόσωπόν της αὔρα, ἡ ἀνάμνησις τῆς νηπιακῆς αὐτῆς ἡλικίας, ὅτε ἡ ἀνάδοχός της τῇ ἐχάρισε μίαν κούκλαν. Πῶς ἦτον ἡ μόνη της χαρὰ νὰ τὴν ἐνδύῃ τὰ λεπτὰ λευκὰ ἐκ τριχάπτων φορεματάκια της, νὰ τὴν ἐκδύῃ, νὰ τὴν θωπεύῃ, νὰ τὴν κοιμίζῃ εἰς τὴν μικρὰν μαλακήν της κλίνην, νὰ τὴν φιλῇ περιπαθῶς, νὰ τῇ ὁμιλῇ, νὰ τὴν ἀποκαλῇ μὲ τὰ παθητικώτερα ὀνόματα!...

Καὶ ἐπειδὴ ἤρχισε νὰ ῥιγοῖ ἔκλεισε τὸ παράθυρον καὶ ἐστράφη ὀπίσω· καὶ εἶδε τὴν ἔδραν κενήν, καὶ τὸ δωμάτιον πλῆρες τοῦ μειδιάματος ἐκείνου τοῦ ἀγγελικοῦ.

Ὁ ὕπνος αὐτῆς ὑπῆρξε τεταραγμένος, καὶ πλήρης ὀνείρων· ὠνειρεύθη ὅτι αὐτὴ γενομένη νήπιον ἔκειτο ἐσπαργανωμένη ἐπί τινος ἕδρας καὶ ὅτι κυρία τις μελανειμονοῦσα τὴν παρέλαβε καὶ ἀπῆλθεν· ἔπειτα ὠνειρεύθη ὅτι πάντα τὰ ἔπιπλα τοῦ δωματίου της ἔλαβον μορφὴν παιδικῶν χειρῶν καὶ ποδῶν καὶ ἤρξαντο κινούμενα πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆς σκοτοδινιώσης· τέλος δ' ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσεν ἤρεμον θροῦν πτερυγισμοῦ ἐλαφρῶς διαταράξαντος τὸν ἀέρα τοῦ δωματίου, καὶ εἶδε προσιπτάμενον χορὸν ἀγγέλων, μὲ λευκάς, λευκὰς πτέρυγας καὶ πρόσωπον παχυλὸν καὶ ῥοδινόν, οἵτινες ὅλοι εἶχον τὴν ξανθὴν κεφαλὴν καὶ τὴν ὡραίαν μορφὴν τοῦ μικροῦ ἐκείνου βρέφους, καὶ ὅλοι τῇ ἐμειδίων καὶ τὴν ἐθώπευον διὰ τῆς ἄκρας τῶν πτερύγων των, ἐνῷ τὸ δωμάτιον ἐπληροῦτο μύρου τινὸς θεσπεσίου καὶ σκιαυγείας μαγευτικῆς, ἐχούσης τὸ γλυκύτατον χρῶμα ἐν ᾧ βαπτίζει τὸν Ὑμηττὸν ἡ δύσις τοῦ Ἀττικοῦ ἡλίου.

Τὴν πρωΐαν ἦτο πολὺ καταβεβλημένη· εἶχε κεφαλαλγίαν σροδράν· ἀλλ' ἡ ψυχή της εἶχεν ἀνακούφισίν τινα ὡς μετὰ λουτρόν· ἠσθάνετο δρόσον τινά. Καθὼς ὁ χωρικὸς ὁ ἀπελθὼν τῆς πρωτευούσης ὅπου εἶδεν ὅλας του τὰς ἐλπίδας καταπεσούσας εἰς τὸν βόρβορον ὡς ῥάκη ἐσθῆτος πολυτελοῦς, καὶ ἐπιστρέφων εἰς τὴν καλύβην τοῦ γέροντος πατρός του ἀναπνέει τὸν καθαρὸν τὸν εὐώδη τῶν ἀγρῶν ἀέρα, οὕτω ἀνέπνεε καὶ ἡ Σοφία τὸν δροσερὸν ἀέρα τῶν ἀναμνήσεών της τῶν παιδικῶν.

Ε'

Ὅτε τὴν πρωΐαν ἡ κυρὰ Γιαννούλα τῇ ἔφερε τὸν καφέν της, ἠσθάνθη ἀκατανίκητον ἀνυπομονησίαν νὰ ἐρωτήσῃ περὶ τοῦ βρέφους, ἀλλ' ἡ γραῖα ὑπηρέτρια δὲν τῇ ἀφῆκε καιρόν.

— Ὦ! νὰ τῶβλεπες, κυρία Σοφία, πῶς πεινοῦσε τὸ καϋμένο! ἔραγε, ἔραγε! ἡ κυρὰ Ἑλένη εἶπε πῶς τὸ προσωπάκι του εἶνε σὰν τὸν ἥλιο, καὶ τὸ ἔφτυσε τρεῖς φορᾶς νὰ μὴ βασκαθῇ.

Ὡς μονολογοῦσα δὲ προσέθηκε·

— Τί κρῖμα, ἕνα τέτοιο ἀγγελάκι νὰ τὸ ῥίψουν μέσα 'ς τὸ Βρεφοκομεῖο!

— Ὦ! εἶπεν ἡ Σοφία ῥιγήσασα εἰς τὸ ἄκουσμα τοῦ Βρεφοκομείου, ἂς τὸ βυζάξῃ ἡ κυρὰ Ἑλένη μερικὰς ἡμέρας καὶ βλέπομεν.

Μετὰ μακρὰν δὲ πρὸς ἑαυτὴν πάλην, καθ' ἣν αἱ ἀρχαί της ἐμάχοντο ἀπελπιστικῶς πρὸς νέον τινὰ ἐπιδρομέα λεηλατοῦντα τὸ ἔδαφός των, εἶπε πρὸς τὴν Γιαννούλαν, μετὰ μεσημβρίαν, αἰσχυνομένη πως διὰ τὴν ἥττάν της.

— Πᾶμε εἰς τῆς κυρὰ-Ἑλένης.

Τὸ βρέφος ἦτο κατακεκλιμένον ἐπὶ μικροῦ χαμηλοῦ ἀνακλίντρου καὶ ὕπνωττε· λεπτὸν διαφανὲς ὕφασμα ἐκάλυπτε τὴν μορφήν του ὅπως προφυλάττῃ αὐτὴν ἀπὸ τῶν μυιῶν· ἀσθενὴς ἡλιακὴ ἀκτὶς διὰ διαφυῆς τινος τοῦ παραθύρου διερχομένη ἔφθανε μέχρι τοῦ μικροῦ του τραχήλου, αὐτὸ δὲ θερμαινόμενον ἔσειεν ἐν μέσῳ τοῦ ὕπνου του μετὰ χάριτος ἀπεριγράπτου τὴν ξανθὴν του κεφαλήν.

Ἡ Σοφία πλησιάσασα ἠρέμα ἀνύψωσε τὸ διαφανὲς ὕφασμα καὶ ἔκυψεν ἐπὶ τοῦ παιδίου.

Τὸ πρόσωπόν του ἦτο ῥοδινώτατον, ἐκίνει τὰ χείλη του τὰ κοράλλινα ὡς νὰ ἐκράτει ἔτι μεταξὺ αὐτῶν τὴν θηλὴν τοῦ μαστοῦ, εἶχε δὲ συνεσπασμένας τὰς ὀφρύας, καὶ ἐπὶ τῆς μορφῆς του ἦτο διακεχυμένη τοιαύτη κωμικωτάτη σοβαρότης, ὥστε καὶ αὐτὴ ἡ Σοφία δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ ἐλαφρόν τι μειδίαμα.

Πόσον ὡραῖον ἦτο! κλῖνον οὕτω τὴν κεφαλήν του ἐπὶ τοῦ ὤμου του ὡμοίαζε πρὸς μικρὸν ἄγγελον ὀνειρευόμενον τὴν σωτηρίαν ψυχῆς τινος· ἠκούετο δ' ἤρεμος, ἤρεμος ἡ ἠδεῖά του ἀναπνοὴ ἡ πρὸς

οὐδὲν δυναμένη νὰ συγκριθῇ εἰμὴ μόνον πρὸς ἀναπνοὴν ὡραίου παιδίου ὑπνώττοντος.

Ἐπιστρέψασα εἰς τὸ δωμάτιόν της κατελήφθη αὖθις ὑπὸ τῆς ἰδέας τοῦ κενοῦ· οὐδὲν μετεβλήθη, καὶ ὅμως ἔλειπε κάτι τι.

Ὅτε τὴν ἐπαύριον μετέβη εἰς τῆς κυρὰ-Ἑλένης—διότι μετέβη καὶ τὴν ἐπαύριον—τὸ παιδίον ἦτον ἔξυπνον· ἡ κυρὰ-Ἑλένη τὸ ἐθώπευσε, τὸ ἐχόρευσε, τὸ ἐφίλησεν εἰς στιγμὴν δ' ἐνθουσιασμοῦ διότι οἱ ζωηροί του ὀφθαλμοὶ ἐξήστραπτον ὑπὸ τοῦ πυρὸς τῆς νοημοσύνης καὶ ἐφαίνετο ἐννοοῦν ὅσα τῷ ἔλεγε, τὸ προσέφερεν αἴφνης εἰς τὴν Σοφίαν.

Αὕτη δὲ, ἀπροπαράσκευος, ἔτεινε μηχανικῶς τοὺς βραχίονάς της, αἰσθανομένη τὸ ὀδυνηρὸν συναίσθημα, ὅπερ συνεπάγεται ἡ συνείδησις τῆς ἀδυναμίας ἡμῶν, ἅμα δὲ ῥῖγος συγκινήσεως διατρέχον τὸ σῶμα αὐτῆς. Εἶτα ἐν ᾧ οἱ πόθοι αὐτῆς ἐπτερύγιζον περὶ τὸ στόμα τοῦ παιδίου ἐκείνου, προσπαθοῦσα νὰ νικήσῃ τὴν ἰσχυρὰν ὁρμὴν ἥτις κατελάμβανεν αὐτὴν νὰ τὸ φιλήσῃ, τὸ ἀπέδωκεν ἀποτόμως εἰς τὴν τροφὸν καὶ ἀπῆλθε.

Καὶ ὅμως ἐπανῆλθε καὶ πάλιν, καὶ πάλιν, καὶ ὑπέκυψεν εἰς τὸν κατακτητὴν, καὶ τὸ ἐφίλησε. . .

Ὦ! καὶ τὸ μικρόν! ὁσάκις τὴν ἔβλεπε, τῇ ἔτεινε τοὺς βραχίονάς του πετῶν, βάλλον ἀσθενεῖς φωνὰς ὡς μινυρισμοὺς χελιδόνος. Καὶ ἐπεφύλαττε δι' αὐτὴν ὅλην του τὴν τρελλὴν χαράν, ὅλα του τὰ μειδιάματα, ὅλα του τὰ βλέμματα, ὅλα του τὰ ψελλίσματα! . . .

Μίαν ἡμέραν τῇ ἐπῆλθεν ἡ ἰδέα νὰ τῷ κεντήσῃ ἓν περιτραχήλιον· ζωηρὰ δ' ὡς μαθήτρια ἔτρεξεν εἰς τὰ ἐμπορικὰ, ἠγόρασε λευκὸν *πικὲ* καὶ τρίχαπτα καὶ ἐπέστρεψεν ἀλλόφρων, πυρέσσουσα ἐκ χαρᾶς· ἀνοίξασα δὲ τὸ παράθυρον ἐκάθησε παρ'αὐτὸ μὲ τὸ ἐργόχειρον ἀνὰ χεῖρας. Καὶ ἐν ᾧ αἱ πρωϊναὶ χλιαραὶ ἀκτῖνες τοῦ ἐαρινοῦ ἡλίου τὴν ἐθέρμαινον ἡδυπαθῶς, ἐν ᾧ ἐλαφρὰ αὔρα λικνίζουσα τὸ πρὸ τοῦ παραθύρου δένδρον τοῦ κήπου ἀπετέλει ἡδὺν ψίθυρον, ἐν ᾧ παρέκει ἐπὶ αἴκασιᾶς ἠκούετο διακοπτομένη ἡ φωνὴ τῆς χελιδόνος προσκαλούσης τὸ νεόσσιόν της νὰ τολμήσῃ τὴν πρώτην πτῆσιν, ἐκείνης τὸ πνεῦμα ὅλον περιέπτατο περὶ τὸν μικρὸν χαρίεντα καὶ λευκότατον τράχηλον, ὃν ἔμελλε νὰ περιβάλῃ τὸ περιτραχήλιόν της. Τὸ βρέφος ἐκεῖνο ἔδιδε χροιὰν εἰς πάσας αὐτῆς τὰς σκέψεις· ἐπλήρου πάσας αὐτῆς τὰς ὥρας· περιέβαλε τὴν ὕπαρξίν της δι' ἀτμοσφαίρας τινὸς, ἣν ἀνέπνεε δι' ὅλης τῆς δυνάμεως τῶν πνευμόνων της καὶ δι' ὅλων τῶν πόρων της.

ς'

Πρωΐαν τινὰ μεταβᾶσα εἰς τῆς κυρὰ-Ἑλένης παρετήρησε τὸ παιδίον καταβεβλημένον· τὸ ἔλαβεν εἰς τὴν ἀγκάλην της· δὲν ἐσκίρτα πλέον· ἦτο δύσκαμπτον· οἱ βραχίονές του κατέπιπτον ὡς τετρωμένα πτέρυγες τρυγόνος· οὔτε ἐμειδία· ὠχρότης ἐκάλυπτε τὴν μορφήν του· οἱ ὀφθαλμοί του ἦσαν σβεστοὶ, κιτρινωποὶ καὶ ὑελώδεις, περὶ αὐτοὺς δ' ἐσχηματίζετο μελανὸς κύκλος.

Ἦτο ἀσθενές.

Τότε κατέλαβεν αὐτὴν θανάσιμος ἀγωνία· ἐπὶ τῆς φαιδρᾶς εἰκόνος τοῦ βίου της ἡπλώθη πένθιμος πέπλος. Τί; ἦτο ἀσθενὲς ἐκεῖνο τὸ παιδίον καὶ αὐτὴ ἵστατο ἐκεῖ μὲ χεῖρας ἐσταυρωμένας, ἀνίσχυρος, μὴ δυναμένη νὰ κάμῃ τίποτε; Τί θὰ ἐγίνετο ἂν ἀπέθνησκε τὸ παιδίον ἐκεῖνο;

Αὕτη δ' ἡ ἰδέα βαρεῖα ὡς ἐφιάλτης ἐπεκάθησεν ἐπὶ τοῦ πνεύματός της.

Ἂν τὸ ἔχανεν;

Καὶ ἐπέβαλλεν εἰς τὴν φαντασίαν της κατὰ τὰς πυρετώδεις στιγμὰς τῆς ἀπελπισίας της νὰ ἐξεικονίσῃ αὐτὸ νεκρὸν, πῶς θὰ ἦσαν τὰ χείλη του, τὰ ὄμματά του, τὸ σῶμά του, πῶς θὰ ἔκειτο ἐξηπλωμένον, ἀλλ' ἡ φαντασία της ἔμπλεως φρίκης ὠπισθοδρόμει πρὸ τοῦ σπαρακτικοῦ θεάματος.

Ἐπὶ στιγμὴν ἐπῆλθεν εἰς αὐτὴν ἡ ἐγωϊστικὴ σκέψις·

— Δὲν ἔπρεπε ν' ἀνοίξω τόσον ἀπερισκέπτως τὴν καρδίαν μου εἰς αὐτὸ τὸ παιδὶ, ἔπρεπε νὰ προφυλαχθῶ· δικαίως τιμωροῦμαι τώρα.

Ἀλλ' ἀπέσεισεν ἀμέσως τὴν σκέψιν ταύτην ὡς βδελυράν.

Ἄλλως δὲ δὲν ἦτο καιρὸς δι' ἐλεγείας· Ἔπρεπε νὰ σωθῇ ἀντὶ πάσης θυσίας τὸ παιδίον ἐκεῖνο.

Τρεῖς νύκτας διῆλθεν εἰς τὴν οἰκίαν τῆς κυρα-Ἑλένης παρὰ τὴν κλίνην τοῦ βρέφους, ὅπερ διήρχετο κρίσιν, τρεῖς αἰωνίας νύκτας κύπτουσα ἐπ'αὐτοῦ μὲ ὀφθαλμοὺς λάμποντας, μὲ χείλη ξηρὰ, ὠχροτέρα καὶ αὐτοῦ τοῦ ἀναισθήτου παιδίου οὐτινος ἡ ξηρὰ, ξηρὰ, βῆξ διεσπάρασσε τὴν καρδίαν της.

Τὴν ἐλυπήθη ὁ Θεὸς καὶ τὸ παιδίον ἐσώθη.

Διὰ τοῦ ὀξυδερκοῦς δὲ βλέμματος τῆς στοργῆς παρηκολούθει ἀγωνιωδῶς ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ παιδίου τὴν ἀνάρρωσίν του, γινομένη τρελλὴ ἀπὸ τὴν χαράν της ὁσάκις ἀνεκάλυπτε ἐλαφρὰν, δυσδιάκριτον εἰς πάντα ἄλλον ὀφθαλμὸν, ἀπόχρωσιν ῥοδινότητος δειλῶς ἐρχομένην νὰ διαχυθῇ ἐπὶ τῶν ὠχρῶν του παρειῶν, θάλπος τι μειδιάματος καὶ ζωῆς ἐπὶ τῶν χειλέων του τῶν ψυχρῶν καὶ μεμαραμένων, σπινθῆρά τινα εἰς τὰ ὄμματά του τὰ ἐσβεσμένα.

Μίαν ἡμέραν τέλος, ἀφ'οὗ ἀνέρρωσεν ἐντελῶς, μυρίας λαβοῦσα προφυλάξεις, μυρίας μερίμνας καλῶς περιτυλίξασα αὐτὸ διὰ τοῦ συσιρωτοῦ ἐπανωφορίου, ὅπερ τῷ ἔῤῥαψε διὰ τῶν ἰδίων της χειρῶν, εἶπεν εἰς τὴν Γιαννούλαν νὰ τὸ ὑπάγῃ εἰς τὴν οἰκίαν της.

Ἐκείνη δὲ παρηκολούθει κατόπιν, διερχομένη ὡς ἐπὶ πτερύγων ὀνείρου τὴν θορυβώδη ὁδὸν, ἀναίσθητος ἐντελῶς πρὸς τὸν βόμβον ὃν περὶ αὐτὴν ἐποίει ἡ ζωὴ, εἰς ἓν σημεῖον μόνον συγκεντροῦσα ἅπασαν αὐτῆς τὴν ὕπαρξιν, πρὸς τὸ παιδίον, ὅπερ ἐνίοτε ἔστρεφεν ὀπίσω καὶ τῇ ἔτεινε τοὺς βραχίονάς του καὶ τῇ ἐμειδία.

Ὅταν τὸ ἔφερεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐπειδὴ ἦτον ὡραία ἐαρινὴ ἡμέρα, ἤνοιζε τὸ πρὸς τὸν κῆπον παράθυρον, καὶ ὁ ἥλιος εἰσώρμησε πλήρης ἡδέος θάλπους. Τὰ σκυθρωπὰ παραπετάσματά του εἶχεν ἀντικαταστήσει διὰ νέων πρασίνου χρώματος. Ἐπὶ τοῦ μικροῦ καρυΐνου τραπεζίου ὑπῆρχεν *Ἡμερολόγιον* τοῦ Ἀσωπίου, εἰς τὴν ἀνοικτὴν σελίδα τοῦ ὁποίου ἀνεγινώσκετο *Μία Μητέρα*, ὁ περιπαθέστατος ἐκεῖνος μῦθος τοῦ Ἄνδερσεν, ὁ τόσον θαυμασίως ὑπὸ τοῦ Βασιλειάδου παραφρασθείς.

Λαβοῦσα δὲ εἰς τὴν ἀγκάλην της ἀπὸ τῶν χειρῶν τῆς Γιαννούλας τὴν μικράν, κατέθηκεν αὐτὴν ἐπὶ τῆς κλίνης της, καὶ καθίσασα παρ' αὐτῇ, τὴν περιέβαλλε διὰ μακροῦ, μακροῦ βλέμματος ἀπεριγράπτου στοργῆς, ἐκφραζομένη αἴφνης εἰς χείμαρρον φιλημάτων ἐπὶ τῶν ὀφθαλμῶν, ἐπὶ τῶν χειλέων, ἐπὶ τοῦ μετώπου, ἐπὶ τῶν μικρῶν χνοωδῶν, ὡς πτερῶν νεοσσοῦ, ξανθῶν μαλλίων της, ὑπὸ τὸν λαιμόν της, ἐπὶ τῶν λακκίσκων τῶν παρειῶν της, πρὸς τὸν αὐχένα ὑπὸ τὸ οὖς, παντάχοῦ, πανταχοῦ.

Καὶ ἡ Γιαννούλα προβάλλουσα τὴν κεφαλήν της διὰ τῆς ἡμιανοίκτου θύρας παρετήρει τὸ σύμπλεγμα καὶ ἐμειδία μειδίαμα ἱκανοποιήσεως ἀγαθότητος.

Ἡ δὲ Σοφία, ἡ ἀχάριστος, οὔτε ἔστρεφε κἂν νὰ τὴν ἴδῃ μὲ τοὺς ὡραιοτάτους νῦν καὶ περιπαθεστάτους ὀφθαλμούς της!

Πόσον ὡραῖα ἦτο! Καὶ πῶς τώρα ἡ Εὐθυμία μὲ τὰ ψελλίσματά της, τὰ μειδιάματά της, τὴν ἀθωότητά της, μὲ τὴν ὕπαρξιν αὐτῆς τὴν μικράν, ἐπλήρου τὸ δωμάτιόν της!

Ὦ! Τὸ ἔρημον κλωβίον, τὸ μὴ ἀκοῦσαν ποτὲ κελάδημα, ἀπέκτησε τὸ πτηνόν του!

Πόσον ὡραῖα, πόσον ὡραῖα ἦτο! Πρώτην τώρα φορὰν εἰς τὸν βίον της τὸ θάλλον καὶ εὐωδιάζον ἔαρ εἰσῆλθε καὶ εἰς τὸ δωμάτιόν της!

Καὶ μετὰ τὸ μακρὸν βλέμμα ἐπήρχετο ἡ ἔκρηξις τῶν φιλημάτων.

Ὦ! ναί. Ἀφ' ὅτου ἐγνώρισε τὸ παιδίον ἐκεῖνο, ἠσθάνετο ὡς νὰ διελύετο πάγος τις ἐντὸς τοῦ ςήθους της, ἐξατμιζόμενος εἰς χρυσοῦς ἀτμούς.

Τὸ ἐνόησε. Ἐν τῇ μονοτονίᾳ τοῦ βίου αὐτῆς, ἐν ᾗ ἡ ἀπογοήτευσις ἀπετέλει τέλμα, ἡ ἀγάπη τοῦ παιδίου ἐκείνου ἔπνευσεν ὡς δροσερὰ αὔρα κινήσασα εἰς κύματα στοργῆς τὰ ἀκινητοῦντα, τὰ λιμνάζοντα αἰσθήματά της.

Τώρα πλέον δὲν τῇ ἦτο ἄχρηστος ἡ ζωή Τώρα καὶ ἡ ἐλαχίστη στιγμή της ἦτον ἀφιερωμένη εἰς τὴν στοργήν. Τώρα ἠσθάνετο τὰς θελκτικὰς μερίμνας χελιδόνος πτερυγιζούσης περὶ τὴν φωλεάν της, τώρα ἠσθάνετο τὴν ἀνεκλάλητον εὐδαιμονίαν, ἣν μόναι αἱ γυναῖκες αἰσθάνονται συμπιέζουσαι ἅπασαν αὐτῶν τὴν ὕπαρξιν ἐν τῇ ὑπάρξει μικροῦ παιδίου.

Ὦ! Τώρα ἦτο μήτηρ!

[Πρωτότυπον].

***

Ἡ κατωτέρω ἀφήγησις αἰχμαλωσίας συμβάσης πέρυσιν ἐν Ἠπείρῳ ἐξήχθη ἐκ μακρᾶς χειρογράφου ἐξιστορήσεως, ἀποσταλείσης ἡμῖν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ παθόντος, τοῦ ἰατροῦ κ. Ἰωάννου Μεγγλίδου. Διὰ τὸ δραματικὸν τῶν γεγονότων, τὰς περιπετείας καὶ τὰ περίεργα ἐπεισόδια τοῦ βίου τῶν λῃστῶν ἐκρίναμεν αὐτὴν ἐνδιαφέρον ἀνάγνωσμα, ὡς τοιοῦτον δὲ παρέχομεν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τῆς «Ἑστίας». Σ. τ. Δ.

ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΑΙ

Πολυημέρου αἰχμαλωσίας ἐν Ἠπείρῳ.

Ἀποφρὰς ἀνέτειλεν ἡ ἡμέρα τῆς 9 Μαρτίου 1881 ἐν Σκαμνελίῳ.

Τὸ Σκαμνέλιον εἶνε ἓν τῶν ὡραιοτέρων καὶ πολυπληθεστέρων χωρίων τοῦ Ζαγορίου. Κείμενον ἐπὶ τῆς ὑπωρείας ὁμωνύμου ὄρους ἔχει εὐρύτατον ὁρίζοντα, ὡραιοτάτας οἰκίας ὑγιεινότατον κλῖμα. Ἔχει ὅμως καὶ ἓν μέγα μειονέκτημα, τὴν ἄκραν πτωχείαν αὐτοῦ.

Κατὰ γενικὸν νόμον ἐπικρατοῦντα ἀπό τινων ἐτῶν, τοὐλάχιστον ἐν Ἠπείρῳ, παρὰ τοῖς λῃσταῖς, καὶ συνιστάμενον εἰς ἐπιβολὴν φόρων, γινομένην ἐκ μέρους αὐτῶν ὡς καθεστηκυίας ἀρχῆς εἰς διάφορα χωρία, ἐπεβλήθη πέρυσι παρὰ τοῦ ἀρχιλῃστοῦ Καραμαγκιόλη καὶ εἰς τὸ δυστυχὲς Σκαμνέλιον φόρος 200 λιρῶν. Τὸ χωρίον κατ' ἀνάγκην εἰσέπραξε τὸν φόρον ὅπως ἀποτίσῃ αὐτὸν ὅπου δεῖ, ἀλλ' ἄλλος ἀντὶ τοῦ Καραμαγκιόλη ἥρπασεν αὐτὸν, ὁ γενναῖος ἀρχιλῃστὴς Νταβέλης, κατὰ τὴν πέρυσιν ἱστορικὴν αὐτοῦ εἰσβολὴν εἰς Τσελέποβον καὶ Σκαμνέλιον. Μετὰ τοῦτο δὲ συνέβησαν πολλὰ παρατράγῳδα μεταξὺ Καραμαγκιόλη, ἀπαιτοῦντος τὸν ἐπιβεβλημένον φόρον, καὶ κοινότητος Σκαμνελίου ἀδυνατούσης ν' ἀποτίσῃ αὐτὸν, δι' ἃ καὶ ἐπῆλθεν ἐν μέρει ἡ εἰς τὸ χωρίον εἰσβολὴ κατὰ τὴν 9 Μαρτίου 1881.

* * *

Ἡμέρας τινὰς πρὸ τῆς εἰσβολῆς οἱ λῃσταὶ διῃτῶντο πλησίον τοῦ Σκαμνελίου. Περὶ τούτου ὑπάρχουσι τανῦν πλεῖσται ἀποδείξεις. Ἐλάμβανον δὲ βεβαίως τροφὰς παρὰ κατοίκων αὐτοῦ. Ἡ ὥρα τοῦ ἔτους ἦτο ἔτι ψυχρὰ, οὐδεμία φυλακὴ τοῦ χωρίου ἔτι ὑπῆρχε, ὅπερ ἦτο ἤρεμον ὅλως ὅτε ἐγένετο ἡ εἰσβολὴ τῶν λῃστῶν. Ἐγένετο δὲ αὕτη λίαν πρωΐ, ἐνῷ ὁ κώδων συνήγειρε τοὺς πιστοὺς εἰς τὴν ἐκκλησίαν, αἱ δὲ ὁδοὶ ἦσαν πλήρεις κατοίκων μεταβαινόντων ἢ πρὸς ἐκπλήρωσιν χριστιανικῶν καθηκόντων ἢ εἰς ἄλλας ἐργασίας. Διενυκτέρευσαν δὲ οἱ λῃσταὶ τὴν ἑσπέραν ἐκείνην κάτωθι τοῦ χωρίου, ἔνθα συνέλαβον καί τινας μεταβαίνοντας τὴν πρωΐαν ἐκείνην εἰς Ἰωάννινα ὡς καὶ τοὺς ἵππους αὐτῶν, ἐφ' ὧν καὶ ἵππευσαν εἰσερχόμενοι εἰς τὸ χωρίον. Ἐπίκαιροί τινες θέσεις τοῦ χωρίου κατελήφθησαν παρ' αὐτῶν ἔτι ἀπὸ νυκτός. Φρίκη κατέλαβε τοὺς δυστυχεῖς κατοίκους, ὅτε διεδόθη ἀκαριαίως ἡ φήμη τῆς εἰσβολῆς τῶν λῃστῶν. Δυστυχῶς ὅμως πάνυ ὀλίγοι ἠδυνήθησαν κατὰ τὴν σύγχυσιν ἐκείνην νὰ κρυβῶσιν ἀπὸ τοῦ

προσώπου αὐτῶν. Διότι οἱ πλείονες ἔτυχον νὰ εἶνε ἢ εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἢ καθ' ὁδόν. Οἱ καθ' ὁδὸν συναντηθέντες μετὰ τῶν λῃστῶν, ἐξ ὧν ἤμην καὶ ἐγώ, ἐπισκεπτόμενος τότε τοὺς ἀῤῥώστους μου, ἐρατήθησαν παρ' αὐτῶν καὶ ὡδηγήθησαν εἰς τὸ μεσοχώριον, ἔνθα καὶ ἡ πολλὴ σπεῖρα τῶν κακούργων ἔστη. Ἐνταῦθα δὲ ὡδηγήθησαν καὶ οἱ ἐξ Ἰωαννίνων ἐμποδισθέντες. Μεταξὺ τούτων διέκρινα τὸν ἀγαθὸν φίλον μου κ. Βασίλειον Βουλτζιώτην, μεθ' οὗ ἀντηλλάξαμεν βλέμματα συμπαθείας· αὐτὸς ἐλυτεῖτο ἐμὲ καὶ ἐγὼ αὐτόν, ἴσως ὅμως ἐγὼ ἤμην πλειότερον ἄξιος τῆς λύπης του, διότι αὐτὸς πέρυσιν ἔτι ἦτον αἰχμάλωτος καὶ δὲν θὰ διέτρεχε κίνδυνον ὅσον ἐγώ. Πικρὰ ἀλήθεια κατόπιν ἐπεκύρωσε τὰς προαισθήσεις μου. Ἅμα ἐν τῷ μεσοχωρίῳ στάντες, ἐφρόντισαν ἀμέσως οἱ λῃσταὶ ἵνα τάξωσι περὶ τὴν ἐκκλησίαν, ἧς τὴν διακοπὴν οἱ κακοῦργοι παρημπόδισαν, ἀγρύπνους φρουροὺς ἐμποδίζοντας οἱονδήποτε νὰ ἐξέλθῃ αὐτῆς. Εἰσῆλθον δὲ κατόπιν καὶ οἱ ἴδιοι εἰς τὴν ἐκκλησίαν, καὶ κηρὸν ἀνάψαντες καὶ ποιήσαντες τὸ σημεῖον τοῦ Σταυροῦ καὶ ἀσπασθέντες τὴν εἰκόνα τῶν ἁγίων Ἀποστόλων προσηυχήθησαν βεβαίως εἰς τὸν Θεὸν ἵνα εὐλογήσῃ τὰ ἔργα αὐτῶν. Τέλος πάντων σχεδὸν οἱ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ μετὰ τὸ τέλος αὐτῆς ἔπεσον εἰς χεῖρας κακούργων, ἀτενισάντων ἐπ' αὐτοὺς βλοσυρῶς τὰ βλέμματα, ἐνῷ παρ' αὐτῶν ἐχαιρετίζοντο εὐπροσηγόρως. Τελευταῖοι πάντων ἐξῆλθον οἱ ἱερεῖς τοῦ χωρίου, ὧν ὁ ἕτερος τύψιν συνειδότος αἰσθανόμενος, εἶχεν ὠχριάσει ἔτι πολὺ πρὸ τοῦ παθήματος αὐτοῦ. Τῶν χειρῶν τῶν κακούργων διέφυγον τότε μόνοι οἱ φίλοι μου κ. Ν. Σαγιάννος, κρυβεὶς παρὰ τῶν γυναικῶν ὑπὸ τὸν ἐπιτάφιον, καὶ ὁ κ. Ν. Χαρισιάδης, ἐξελθὼν τῆς ἐκκλησίας διά τινος παραθύρου αὐτῆς.

Ἔξω τῆς ἐκκλησίας ἔπαιζεν ἐν τῷ ἐγγύτατα αὐτῆς κειμένῳ μεσοχωρίῳ μουσικὴ· ὑπὸ τὸν ἦχον δὲ αὐτῆς ἐχόρευον ἀγερώχως δύο μελανοπώγωνες κακοῦργοι, ὁ ἀρχιλῃστὴς Καλόγηρος καὶ ὁ ἐπιλεγόμενος Μπομπότας. Ἐν καιρῷ τοῦ χοροῦ, οὗτινος μετέσχον καί τινες τῶν δυστυχῶν κατοίκων, δύω νέαι λεῖαι ἀρκούντως βαρυτάλαντοι προσήχθησαν εἰς τὸ μεσοχώριον, ὁ κ. Πέτρος Βολονάσης, ὅστις καὶ ἔλαβεν ἀμέσως μέρος εἰς τὸν χορὸν. χαιρετίσας προηγουμένως ἐλαφιαίως τοὺς λῃστάς, καὶ ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος Σαγιάννος. Τούτων ὁ μὲν πρῶτος συνελήφθη παρά τινος φρουροῦ ἐν τῷ κήπῳ του, ὅπου μετέβη χάριν ἐωθινοῦ περιπάτου, ὁ δὲ δεύτερος ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τῆς ἐκκλησίας. Καθ' ὅλον δὲ τὸ διάστημα τοῦ χοροῦ ὁ ἀρχιλῃστὴς Καραμαγκιόλης, ἔχων φραγγέλιον ἀνὰ χεῖρας καὶ ὑπὸ τοῦ κριοῦ αὐτοῦ παρακολουθούμενος, περιήρχετο τὰς ὁδοὺς τὸν φόβον ἐπισείων τοῖς πᾶσι. Πανταχοῦ ἔρριπτεν ὡς ὁ γὺψ τὰ ὄμματα, ἵνα μή τις διαφύγῃ τῶν κατοίκων· καὶ τὰ ἀποκρυφότερα ἐπεσκέπτετο μέρη, ἵνα τοὺς κρυπτομένους ἀνεύρῃ. Αὐτὸς ἦτον ὁ συλλαβὼν ἐπὶ τοῦ ἄμβωνος τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον, ὃν ἀμέσως θέλομεν γνωρίσει ὡς σύντροφον τῶν περιπετειῶν μας, καὶ προσαγαγὼν αὐτὸν εἰς τοὺς ἐν τῷ μεσοχωρίῳ συνεταίρους του πρὸς φυλακήν. Τὸν νέον ὑπεδέχθησαν μετ' ἀγαλλιάσεως οἱ λῃσταί, ὡς ἂν εἰ διά νεύματος ἐκεῖ που πλησίον ἱσταμένου προδότου ἐμνήσθησαν ὅτι αὐτὸς ἦτον, ὃν κατεζήτουν· μετ' ἀγαλλιάσεως, ἀλλὰ καὶ μετὰ ξυλοκοπημάτων, μετ' ἀπειλῶν καὶ ποικίλων ἄλλων βασάνων ζητοῦντες παρ' αὐτοῦ νὰ τοῖς μαρτυρήσῃ ποῦ ὁ πατὴρ αὐτοῦ ἐκρύβη. Τοῦτο ὅμως ὁ παῖς ἠγνόει, καὶ κλαίων καὶ ὀδυρόμενος δι' ὅσα ἔπασχε ἐκίνει εἰς συμπάθειαν τοὺς παρισταμένους. Οἱ δυστυχεῖς κάτοικοι ἔμενον καταπεπληγμένοι· ἕκαστος δ' ἀνέμενε τὴν στιγμὴν καθ' ἣν ἠδύνατο νὰ πέσῃ θῦμα τῶν κακούργων. Ἕως τώρα ὅμως οὗτοι ἦσαν μελίχιοι πρὸς τοὺς κατοίκους, ἀλλὰ τέλος ἡ φαινομένη αὕτη πραότης παρῆλθεν, ἤγγικε τὸ στάδιον τῶν ἔργων.

Πρῶτος μεταξὺ τοῦ ἀναύδου ἐκείνου καὶ ἐκπεπληγμένου πλήθους ἐγείρεται ὁ φοβερὸς τὴν ὄψιν καὶ τρίτος τῶν ἀρχιλῃστῶν Τόπης. καὶ διὰ τραυλιζούσης γλώσσης ζητεῖ παρὰ τῆς Κοινότητος κολοσσιαῖον ποσὸν χρημάτων, 5,000 λιρῶν. Ὡς κεραυνὸς ἔπληξαν ἡμᾶς οἱ λόγοι οὗτοι. Οὐχ ἧττον τινὲς τῶν κατοίκων, ἰδίως ὁ κ. Βουλτζιώτης καὶ ἐγώ, ἐλάβομεν τὴν τόλμην νὰ εἴπωμεν εἰς τὸν ἀρχιλῃστήν, ὅτι ἀδύνατον ἦτο νὰ εὑρεθῇ τόσον ποσὸν εἰς χωρίον πτωχότατον, ἀλλ' ἡ τόλμη ἡμῶν αὕτη ἐπληρώθη πολὺ ἀκριβά. Διότι ὁ ἀρχιλῃστὴς ἔτυψεν ἡμᾶς διὰ πελέκεως, οὗτινος μάλιστα τὸν στειλεὸν καὶ ἔθραυσεν ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ φίλου κ. Βουλτζιώτου. Οἱ λῃσταὶ ἀφηνιάζουσιν, πλήττουσιν ἰσχυρῶς τὸ ἔδαφος διὰ τῶν ποδῶν, ζητοῦντες χρήματα παρὰ τῆς δυστυχοῦς Κοινότητος ἐπὶ πάσῃ θυσίᾳ. Ἡ Κοινότης τότε συνελθοῦσα ἐν σώματι ἐπὶ τοῦ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μεσοχωρίου πετρίνου ὑψώματος, τοῦ βαστάζοντος τὴν ὑπερήφανον καὶ οὐρανομήκη πλάτανον, ὅπως συσκεφθῇ περὶ τοῦ πρακτέου, κατέγραψεν ἐπὶ ξηροῦ χάρτου ποσόν τι χρημάτων, ὅπως προσφέρῃ δῆθεν τοῖς λῃσταῖς. Οὗτοι ὅμως θεωρήσαντες τὸ ποσὸν ἐκεῖνο (500 λιρ.) ὡς εὐτελὲς σχίζουσι τὸν κατάλογον τῆς Κοινότητος καὶ ἀφρίζουσιν ἐπὶ μᾶλλον. Οὐχ ἧττον ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι καὶ τὸ ποσὸν τοῦτο ἠδύνατο νὰ εἰσπράξῃ τότε ἡ δυστυχὴς Κοινότης, πάλιν ἴσως θὰ ἐσώζετο. Δυστυχῶς ὅμως οἱ κάτοικοι τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἦσαν γυμνοὶ καὶ τετραχηλισμένοι, καὶ οὐδεὶς εἶχε τί νὰ προσφέρῃ εἰς τοὺς λῃστάς. Τέλος, μετά τινας ἄλλας προσπαθείας, σκοπούσας ἵνα ἐπέλθῃ αὖθις συνεννόησις ἐπὶ τῇ βάσει προθεσμίας τινός, μεταξὺ τῶν ἀρχιλῃστῶν καὶ τῆς ἐμφόβου Κοινότητος, καὶ ἀποτυχούσας, καταρρίπτεται πλέον ἀναφανδὸν τὸ προσωπεῖον, δι' οὗ τέως οἱ κακοῦργοι μειλιχίως ἐπειρῶντο νὰ προσελκύσωσι τὴν Κοινότητα, καὶ ἀδεῶς ἤδη τρέπονται εἰς τὸ ἔργον τῶν ἁρπαγῶν καὶ καταστροφῶν καὶ βασάνων.

Πρώτη ἔρχεται ἡ σειρὰ τοῦ δυστυχοῦς Παπασταύρου.

Ὁ ἱερεὺς οὗτος ὑπέπεσε πέρυσιν εἰς ἓν μέγα σφάλμα, ἀπατήσας ὁλόκληρον τὴν Κοινότητα. Ἡ Κοινότης ἀπέστειλεν αὐτὸν πρὸς τὸν Καραμαγκιόλην, ὅπως διενεργήσῃ παρ' αὐτῷ ὑποβιβασμόν τινα τοῦ ἐπιβληθέντος φόρου, ὃν αὐτὸς ἀπῄτει εἰσέτι παρὰ τῆς Κοινότητος καὶ μετὰ τήν, ὡς εἴρηται, διαρπαγὴν αὐτοῦ ἐκ μέρους τοῦ Νταβέλη. Ὁ δὲ ἱερεύς, ἀπελθὼν εἰς συνάντησιν τῶν λῃστῶν, χωρὶς νὰ συναντήσῃ αὐτούς, ἐπανῆλθε λέγων πρὸς τὴν Κοινότητα ὅτι συνήντησε τοὺς λῃστὰς, καὶ ὅτι ἔστερξαν αὐτοὶ μόνον εἰς 30 λίρας, ἃς καὶ ἀπέστειλεν ἡ Κοινότης πρὸς τὸν ἀρχιλῃστήν. Τοῦτο ὅμως ἦτο οἰκτρὰ ἀπάτη, ἐφ' ᾗ ὁ ἱερεὺς νῦν τιμωρεῖται ἀπηνῶς. Ὁ Καραμαγκιόλης λοιπὸν ζητεῖ λόγον παρὰ τοῦ δυσχοῦς ἱερέως ἐπὶ τῇ ἀπάτῃ, καὶ μετὰ βραχεῖάν τινα ἐξέτασιν, ἀποτελοῦσαν ἀληθὲς ἱερὸν δικαστήριον, καθ' ἣν οὐδεὶς λόγος ἐξευρέθη τῆς ἀπάτης καὶ τοῦ ψεύδους, ἡ καταδίκη τοῦ ἱερέως ἦτο βεβαία. Θάνατος ἡ καταδίκη. Ἡ φρικτὴ τιμωρία ἐκτελεῖται παρὰ τοῦ δημίου ἐνώπιον τῶν κατοίκων. Ὁ ἱερεὺς σύρεται ἐπὶ στερεοῦ τινος ἀναβάθρου, καὶ διὰ σπάθης, προκραδανθείσης εἰς τὸν ἀέρα, ἀποκόπτεται κατὰ τὸ ἥμισυ ἐκ τῶν ὀπίσω ἡ κεφαλὴ αὐτοῦ μετὰ τῆς μεγίστης ἀταραξίας. Ἐρρίγησαν τὰ μέλη τῶν κατοίκων καὶ αἱ τρίχες τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ἀνωρθώθησαν ἐπὶ τῷ σπαραξικαρδίῳ θεάματι. Μόνος ὁ δυστυχὴς ἱερεύς, ὑριστάμενος ἤδη τὴν τιμωρίαν τῆς ὑστεροποίνου Νεμέσεως, ἐδείχθη ἀτρόμητος καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ μαρτυρίου του, οὐδὲ γρῦ ἐκβαλὼν τοῦ στόματός του, ἕως οὗ ἀχθεὶς εἰς παρακειμένην τινὰ οἰκίαν παρέδωκε τὸ πνεῦμα αὐτοῦ εἰς Κύριον.

Τὸ πρῶτον αἷμα ἐχύθη, ὁ κόρος ἐπῆλθεν, ἀνάπαυλα μικρὰ ζητεῖται.

Ἐπειδὴ ἡ ὥρα σχεδὸν εἶχε παρέλθει οἱ λῃσταὶ ἐζήτησαν νὰ φάγωσι. Στρώννυται παραυτίκα πολυτελὴς τράπεζα ἐν μέσῳ τοῦ μεσοχωρίου, οἱ κακοῦργοι ἀνακλίνονται ἐπ' αὐτῆς, λίαν δὲ εὐγενῶς προσκαλοῦσι κατὰ προτίμησιν ὡς συνδαιτυμόνας αὐτῶν μεταξὺ τῶν πολλῶν ἐκεῖ ἱσταμένων κατοίκων μόνον τὸν κ. Πέτρον Βολονάσην, τὸν μικρὸν Ἀλέξανδρον καὶ ἐμέ. Ἡ προτίμησις αὕτη παρ' ἡμῶν μὲν τότε ἐθεωρήθη ὡς ἁπλῆ σύμπτωσις, ἐν τῇ συνειδήσει ὅμως τῶν λῃστῶν ἦτον ἐκδήλωσις προβεβουλευμένων σχεδίων καθ' ἡμῶν. Ἐδέχθημεν λοιπὸν προθύμως ν' ἀνακλιθῶμεν καὶ ἡμεῖς μετὰ τῶν κακούργων, ὅπως εὐχαριστήσωμεν αὐτούς. Ἰδοὺ παρατίθενται ἀμέσως ποικίλα γαμήλια φαγητὰ ἐκ τῆς οἰκίας τοῦ κ. Πέτρου, νεογάμου τότε ὄντος, παρασκευασθέντα ἀξιολόγως παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ, φρονούσης ἴσως ὅτι ἠδύνατο διὰ τῆς καλῆς μαγειρικῆς της νὰ ἐξευμενίσῃ τὰς διαθέσεις τῶν κακούργων πρὸς τοὺς δυστυχεῖς υἱούς της. Ἐλπὶς ματαία. Ἴσως δ' ἐκ φόβου μᾶλλον ἢ ἐξ εὐγενείας τῶν κακούργων πρῶτοι παρεκλήθημεν ἡμεῖς νὰ γευθῶμεν τῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης παρατεθέντων, ὡς καὶ τοῦ οἴνου, μεθ' ὃ αὐτοὶ ἤρξαντο καταβροχθίζοντες ἀπλήστως πᾶν τὸ προκείμενον. Ἐπὶ τῇ πόσει δὲ τοῦ οἴνου καὶ πολλαὶ προπόσεις ἐγένοντο ἐκ μέρους τῶν λῃστῶν πρὸς ἡμᾶς εὐχομένων ταχεῖαν ἀπαλλαγήν, ὡς ἂν εἰ εἴμεθα ἤδη αἰχμάλωτοι, καὶ ἡμῶν πρὸς αὐτοὺς καλὰ κέρδη ἀντεπευχομένων.

Μετὰ τὴν χύσιν τοῦ πρώτου αἵματος νέου ἤδη ὀρέγονται καὶ ὀρέγονται τοῦ αἵματος τοῦ ἰατροῦ. Ὁ ἥρως τῶν κατ' ἐμοῦ ἐκτελεσθέντων σχεδίων ἦτον ὁ ἄθλιος Τόπης. Ἐν πρώτοις αὐτὸς μ' ἔδειρε διὰ πολλῶν καὶ ποικίλων ὀργάνων, μ' ἔδειρε δὲ τοσοῦτον ἀνηλεῶς, ὥστε κατόπιν ἐν τῇ αἰχμαλωσίᾳ μου ἐκυκλοφόρησαν περὶ ἐμοῦ παντοῖαι ψευδεῖς φῆμαι, ὡς μὴ δυνηθέντος ν' ἀνθέξω πρὸς τὸν δαρμόν, ὡς ἀσθενήσαντος βαρέως καὶ ἀποθανόντος. Ἀλλὰ τί ἦτον ὁ δαρμός, παραβαλλόμενος πρὸς τὴν φρίκην, ἣν ἠσθάνθην, ὅτε προσεκαλούμην παρὰ τοῦ δημίου μου, ἀφρίζοντος ὑπὸ τῆς ὀργῆς, νὰ κρεμασθῶ; Ὡς ἐπὶ σφαγὴν λοιπὸν ἀνέβαινον τὸ πέτρινον ὕψωμα τοῦ μεσοχωρίου, ὅθεν ὁ δήμιος μὲ προσεκάλει, ἔχων τὰ πάντα ἕτοιμα ἵνα μὲ κρεμάσῃ, καὶ φρίκη ἀπερίγραπτος κατέλαβε τὸ σῶμά μου, ὅτε ἐδέθησαν οἱ πόδες μου ὅπως κρεμασθῶ ἀπ' αὐτῶν, ἐπὶ σκοπῷ τοῦ νὰ ὑποκαπνισθῶ, ἢ καὶ διὰ πνιγμονῆς νὰ ἀποθάνω! Ἐζήτησα τὸ ἔλεος τοῦ δημίου, ἔπεσε εἰς τοὺς πόδας του· ἀλλ' αὐτὸς ἄκαμπτος, σκληρός, ἀδυσώπητος. Ἔρριψα ἀπεγνωσμένον βλέμμα ἐπὶ τῶν παρισταμένων, εἶδον τοὺς συμπαθοῦντας ὀφθαλμοὺς τῶν φίλων μου. καὶ πρὸς αὐτοὺς ἀπετάθην ζητῶν βοήθειαν· «Βασίλεις, Πέτρε, ποῦ μ' ἀφίνετε;» ἀνέκραξα, βάλλων λυγμοὺς γοερούς. Αὐτοὶ δὲ συγκεκινημένοι κάμνουσιν ἱκετευτικὸν νεῦμα πρὸς τὸν παριστάμενον ἀρχιλῃστὴν Καραμαγκιόλην, καὶ οὗτος ἀναβαίνει τὸ ὕψωμα, τρέχει εἰς βοήθειάν μου καὶ ἐπιτακτικῶς ζητεῖ παρὰ τοῦ μιαροῦ Τόπη νὰ παύσῃ βασανίζων με καὶ κακοποιῶν, διότι ἤμην προωρισμένος ὡς αἰχμάλωτος. Τέλος ὁ κακοῦργος πείθεται καὶ μὲ ἐγκαταλείπει, ἐγὼ δὲ πίπτω ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Καραμαγκιόλη ὡς ἀναίσθητος. Οὕτως ἀπηλλάγην ὁ δυστυχὴς τῶν βασάνων καὶ ἐδέθην ἀμέσως παρὰ τοῦ Τόπη ὡς αἰχμάλωτος διὰ τοῦ λεγομένου *Λυταρίου* ἐπί τινος γωνίας τοῦ μεσοχωρίου, συγχρόνως δὲ μετ' ἐμοῦ ἐδέθησαν τότε εἰς ἄλλας γωνίας καὶ εἰς γέρων, ὁ κ. Γιαννούσης Δημητριάδης καὶ ὁ μικρὸς Ἀλέξανδρος Σαγιάννος, προωρισμένοι καὶ αὐτοὶ εἰς αἰχμαλωσίαν. Ὁ κ. Πέτρος ὅμως ἐξηκολούθει περιφερόμενος ἄδετος ἐν τῷ μεσοχωρίῳ, τοῦτο δὲ βεβαίως διότι οἱ λῃσταὶ ἤλπιζον ὅτι θὰ ἐλάμβανον ἐν τῷ χωρίῳ χρήματα, διὸ καὶ ἐδόθη ἡ ἄδεια εἰς τὸν ἀδελφὸν αὐτοῦ Γεώργιον, ἵνα μεταβῇ εἰς Τσελέποβον πρὸς εὕρεσιν τοὐλάχιστον 100 λιρῶν.

Μετὰ ταῦτα οἱ λῃσταὶ διεχύθησαν εἰς τὸ χωρίον πρὸς δῃώσεις καὶ καταστροφάς. Ἐνέπρησαν οἰκίαν τινά, ἀφήσαντες ἐντὸς αὐτῆς κεκλεισμένας δύο γυναῖκας ἵνα καῶσιν, παντοιοτρόπως δὲ κατεβασάνισαν ἄλλην τινὰ γυναῖκα κρεμάσαντες αὐτὴν ἀπὸ τῶν ποδῶν, ἵνα δώσῃ αὐτοῖς χρήματα. Καὶ τῶν ἐν τῷ χωρίῳ δὲ ἐργαστηρίων πολλὰ ἐλῄστευσαν, πολλὰ εἴδη ἐξ αὐτῶν διαρπάσαντες. Οὐδὲ θὰ ἐδίδετο ποτὲ τέλος εἰς τὰς διαρπαγάς, ἂν περὶ τὴν δείλην δὲν κατέφθανεν ἐκ Τσελεπόβου μικρὸν στρατιωτικὸν ἀπόσπασμα πρὸς καταδίωξιν τῶν λῃστῶν. Οἱ λῃσταὶ τότε καταπτοηθέντες μετὰ τοὺς πρώτους πυροβολισμοὺς ἀνεχώρησαν ἀμέσως ἐκ τοῦ χωρίου μετὰ τῶν αἰχμαλώτων· Οὕτω δὲ ἐσώθη τὸ χωρίον.

Οἱ δυστυχεῖς ὅμως αἰχμάλωτοι τότε μάλιστα ἐκινδύνευον. Οἱ λῃσταὶ φεύγοντες ἔταξαν ἡμᾶς προπύργιον ἑαυτῶν. Ἐφεύγομεν δὲ τότε ἀληθῶς ἐν μέσῳ πολέμου. Ὁ στρατὸς ἐπυροβόλει κατὰ τῶν λῃστῶν, οἱ λῃσταὶ ἐπυροβόλουν κατὰ τοῦ στρατοῦ, καὶ ἡμεῖς ἐφεύγομεν ἐν μέσῳ σφαιρῶν, συριζουσῶν ἄνωθεν τῆς κεφαλῆς μας. Κατά τινα στιγμὴν στρέψας ὄπισθεν τὴν κεφαλήν μου διέκρινα ἐρχόμενον ὡς τέταρτον αἰχμάλωτον καὶ τὸν δυστυχῆ Πέτρον Βολονάσην, περὶ οὗ εἶχον τὴν ἐλπίδα ὅτι, καθ' ὃ ἄδετος, θὰ ἠδυνήθη ἴσως νὰ διαφύγῃ ἐκ τοῦ μεσοχωρίου ἐν τῷ μέσῳ τῆς συγχύσεως, ἣν οἱ πρῶτοι πυροβολισμοὶ ἐπέφερον εἰς τοὺς λῃστάς. Προχωροῦντες εἴχομεν τὸν φόβον μήπως εὕρωμεν καὶ ἐκ τῶν ἔμπροσθεν ἀντίστασιν στρατοῦ. Εὐτυχῶς ὅμως τοιοῦτόν τι δὲν συνέβη, οὕτω δὲ ἠδυνήθημεν νὰ τραπῶμεν πρὸς τὰς Κοτζανάδες καὶ τὴν Κοῦσταν.

Αἰχμάλωτοι λοιπὸν ἀπήχθημεν ἐκ τοῦ χωρίου τέσσαρες, ὁ Γιαννούσης Δημητριάδης, ὁ Πέτρος Βολονάσης, ὁ Ἀλέξανδρος Σαγιάννος καὶ ἐγώ. Καὶ ὁ μὲν Γ. Δημητριάδης, γέρων πολιοκρόταφος, ἀπελύθη ἐκ τῶν χειρῶν τῶν κακούργων τὴν πρώτην ἐκείνην ἑσπέραν. Ἐκ δὲ τῶν ἄλλων δύο ὁ μὲν Πέτρος Βολονάσης, τριακονταετὴς περίπου, ἦτο τότε νεόγαμος ὀλίγων μόνον ἡμερῶν, ἀρκούντως δὲ εὔπορος· ὁ δὲ μικρὸς Ἀλέξανδρος, νέος ἐτῶν 14, ἦτον ὡσαύτως εὐπόρου πατρὸς υἱὸς, τοῦ κ. Νικολάου Σαγιάννου, ἀγαθωτάτου γέροντος. Ἀμφότεροι ὑλικῶς ὡς πρὸς ἐμὲ ἦσαν εἰς πολὺ κρείττονα θέσιν, καίτοι ὁ προδότης ὁ τοὺς λῃστὰς πληροφορήσας τὰ περὶ ἐμοῦ παρέστησε τόσον ὑπερβολικὰ, ὥστε ἐπιστεύθην πρὸς στιγμὴν ὡς ὁ εὐπορώτατος ἐν τῷ χωρίῳ, καὶ ἐζητήθησαν ἐκεῖ παρ' ἐμοῦ μὲν 300 λίραι, παρὰ δὲ τοῦ Πέτρου μόνον 100. Ἐντεῦθεν αἱ βάσανοι, ἃς ὑπέστην καὶ ἡ τυραννία.

Ἡ ἡμέρα λοιπὸν, ἡ ἀποφρὰς ἡμέρα τῆς 9 Μαρτίου ἤγγιζεν εἰς τὴν δύσιν αὐτῆς, ὅτε τέσσαρες δυστυχεῖς αἰχμάλωτοι ἐκάθηντο εἰς ἀπόκρυφόν τι μέρος παρὰ τὴν Κοῦσταν, ὅπως ἀναπαυθῶσιν ἐκ ταλαιπώρου ὁδοιπορίας. Ἐκτὸς τῶν αἰχμαλώτων καὶ τῶν λῃστῶν ὑπῆρχον τότε ἐκεῖ καί τινες ἄλλοι, οὓς ἁπλῶς πρὸς ἀσφάλειαν αὐτῶν οἱ λῃσταὶ παρέλαβον ἐκ τοῦ χωρίου μεθ' ἑαυτῶν (*ρεέμ*, ὅμηροι), οἵτινες ὅμως τὴν ἑσπέραν ἐκείνην ἐπανέκαμψαν εἰς τὰ ἴδια. Μετά τινας συνδιαλέξεις καὶ μικράν τινα ἀνάπαυσιν διετάχθημεν παρὰ τῶν λῃστῶν νὰ γράψωμεν ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς οἰκείους ἡμῶν περὶ λύτρων. Ὑπέρογκα ἦσαν τὰ ποσὰ, ἅτινα τότε ἐζητοῦντο παρ' ἡμῶν. Ἅπαντα δὲ τὰ ἐπιχειρήματα, ἅτινα ἀνελίξαμεν ἐνώπιον τῶν κακούργων, ὅπως μαλάξωμεν τὴν σκληρὰν καρδίαν των καὶ ὑποβιβάσωσι τὸ ποσὸν τῶν λύτρων, ἀπέβησαν μάταια. Ὁ κ. Πέτρος μετὰ τοῦ μικροῦ Ἀλεξάνδρου ἔγραψαν πρὸς τὰς οἰκογενείας των περὶ ἀποστολῆς 2,000 λιρῶν ἕκαστος, ἐγὼ δὲ στερούμενος συγγενοῦς ἐν Σκαμνελίῳ ἀπηύθυνα τὴν ἑξῆς ἐπιστολὴν πρὸς τὸν ἀγαθὸν φίλον μου κ. Β. Βουλτζιώτην.

«9 Μαρτίου 1881. Ὥρα 1[2 νυκτός.

»Φίλε μου κ. Δ. Βουλτζιώτη,

»Διατελοῦμεν εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Ἡ ζωὴ ἡμῶν κινδυνεύει ἀφεύκτως.

»Σᾶς παρακαλῶ, πρὸς χάριν τῆς φιλίας μας, λάβετε τὸν κόπον νὰ μεταβῆτε εἰς Ἰωάννινα καὶ διὰ μέσου τῶν ἐκεῖ συγγενῶν μου καὶ φίλων εὕρητε ὅσα δυνηθῆτε περισσότερα χρήματα, τὰ ὁποῖα καὶ νὰ μᾶς στείλετε ὅσον τὸ ταχύτερον, ὅπως λυτρωθῶμεν τῶν ἐπαπειλούντων ἡμᾶς δεινῶν. Παρ' ἐμοῦ οἱ καπετάνοι ζητοῦσιν 800 λίρας.

»Φρόντισον, φίλε, διὰ τὴν σωτηρίαν μου.

»Ὁ φίλος σας
»Ἰω. Μεγγλίδης».

Τὸ τέλος τῆς ἐπιστολῆς ἐπεσφράγισαν κρουνοὶ δακρύων. Ἡ ἰδέα ὅτι διατελοῦμεν εἰς χεῖρας κακούργων, ἀπαιτούντων τοσοῦτον ὑπέρογκα ποσὰ λύτρων, ὅσα οὐδέποτε ἠδύναντο νὰ εὑρεθῶσι παρὰ τῶν οἰκείων μας, ἀφῄρει ἀφ' ἡμῶν πᾶν ἴχνος ἐλπίδος ζωῆς, καὶ διὰ τῶν δακρύων ἀπεχαιρετίζομεν πλέον νοερῶς τοὺς οἴκοι φιλτάτους μας, οὓς οὐδέποτε ἠλπίζομεν νὰ ἐπανίδωμεν ἐν τῷ κόσμῳ.

Τῶν τριῶν ὅμως ἡμῶν εὐτυχέστερος ὑπῆρξεν ὁ γέρων κ. Γ. Δημητριάδης, καὶ ὑπῆρξεν ἀληθῶς κατὰ τρόπον ἀστεῖον. Οἱ λῃσταὶ ὑπηγόρευσαν αὐτῷ νὰ γράψῃ 1000 λίρας, αὐτὸς ὅμως ἔγραφε πρὸς τὴν σύζυγόν του μόνον 50. Οἱ λῃσταὶ ἠπείλουν αὐτὸν, ὅτι θὰ τὸν ἀποκεφαλίσωσι, ἀλλ' αὐτὸς μόλις ἔστερξε νὰ προσθέσῃ ἔτι 50 εἰς τὰς ἀρχικάς. Ὁ ἀποκεφαλισμὸς τοῦ δυστήνου γέροντος ἐπέκειτο, ὅτε ἡμεῖς παρεμβάντες μετὰ ζέσεως ἐξήραμεν τὴν πτωχείαν αὐτοῦ, μεθ' ὃ οἱ λῃσταὶ ἐφάνησαν ἀρκούντως καμφθέντες ὑπὸ τοῦ γέροντος, ὥστε τέλος οὐ μόνον ἠρκέσθησαν εἰς τὰς 100 λίρας, ἀλλ' ἐσκέφθησαν καὶ περὶ ἀπολύσεως τοῦ δυστυχοῦς Γιαννούση κατὰ τὴν πρώτην ἐκείνην ἑσπέραν, γενησομένης ὅμως ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει ἡμῶν. Ἡ ἐγγύησις ὅτι, ἀπολυομένου τοῦ γέροντος, θὰ ἐστέλλοντο παρ' αὐτοῦ αἱ 100 λίραι προθύμως ἐδόθη παρ' ἡμῶν τῶν τριῶν, καὶ οὕτως ὁ γέρων, εὐτυχὴς ἤδη καὶ ἐλεύθερος, ἐπανῆλθε μετὰ τῶν

λοιπῶν *ρεέμ* τὴν πρώτην ἐκείνην ἑσπέραν εἰς τὸ χωρίον. Οἱ *ρεέμ* λοιπὸν ἐπανήρχοντο εὐτυχεῖς εἰς τὸ χωρίον, ἡμεῖς δὲ παρεμείναμεν μετὰ τῶν κακούργων.

Μόλις ἀπεχωρίσθημεν, καὶ ὡδεύσαμεν νύκτωρ ὑπὲρ τὰς δύο ὥρας, διαβαίνοντες ἀτραποὺς δυσβάτους καὶ δυσπορεύτους, ἕως οὗ τέλος φθάσαντες εἴς τινα ἀθλίαν καὶ κατερειπωμένην καλύβην ἔστημεν ἐκεῖ ἵνα διανυκτερεύσωμεν. Ἡ ἑσπέρα ἦτο ψυχρὰ καὶ βροχερὰ καὶ ἡ καλύβη μόλις ἐπροστάτευεν ἡμᾶς κατὰ τοῦ πνέοντος ἀνέμου καὶ κατὰ τῆς βροχῆς. Προσεφέρθη ἡμῖν τότε παρὰ τῶν λῃστῶν τροφὴ, ἀλλὰ τίς ἠδύνατο νὰ φάγῃ; Ἐκεῖνοι ὅμως ἀκράτητοι ὑπὸ τῆς χαρᾶς ὅτι τόσον ἐπιτυχῶς ἐξεπλήρωσαν τοὺς σκοπούς των, πλήρεις εὐτραπελιῶν καὶ γελώτων, ἔφαγον τότε μετὰ προφανοῦς ὀρέξεως καὶ ἀπληστίας. Τέλος δὲ ἐκοιμήθησαν βαθύτατα πάντες. Μόνοι οἱ δυστυχεῖς αἰχμάλωτοι ἐμένομεν ἀγρυπνοῦντες. Πῶς ἠδύνατο τότε νὰ καταλάβῃ ἡμᾶς ὕπνος, τεταραγμένους, συγκεκινημένους, ὑπὸ τὸ κράτος δεινῶν φόβων διατελοῦντας, μόλις ἀποχωρισθέντας εὐμαροῦς καὶ ἀνέτου βίου, ἀσκεπεῖς, παγεροὺς, ἔχοντας μόνον τὰς ψυχρὰς ἡμῶν κεφαλὰς ἐστηριγμένας ἐπὶ τοῦ πετρίνου τοίχου τῆς καλύβης;

Μόλις περὶ τὴν πρωΐαν εἶχε καταλάβει ἡμᾶς βραχὺς ὕπνος, καὶ ἐξηγέρθημεν ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἵνα ἀναχωρήσωμεν ἐκεῖθεν. Ὡδοιπορήσαμεν δὲ καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν ἡμέραν ἐν μέσῳ βροχῆς ἀδιακόπου, ἕως οὗ ἐφθάσαμεν εἰς θέσιν τινὰ παρὰ τὴν Βωβοῦσαν, ἔνθα ἔστημεν ἵνα διανυκτερεύσωμεν. Ἐνταῦθα ὑπῆρχε καλόν τι ἐκ σανίδων παράπηγμα, ὅπερ διεσκευάσθη τότε παρὰ τῶν λῃστῶν ἐπὶ τὰ κρείττω, καὶ εἰς ὃ εὕρομεν καταφύγιον. Τὸ ψῦχος τῆς νυκτὸς ἦτο δριμύτατον, τὰ πάνδεινα δ' ὑπεφέραμεν ἐξ αὐτοῦ, καίτοι παρὰ τὴν ἑστίαν ἔκαιεν ἄσβεστον πῦρ. Ἐν τῇ αὐτῇ δ' ἐκείνῃ θέσει ἠναγκάσθημεν νὰ διημερεύσωμεν καὶ τὴν ἐπιοῦσαν, διότι δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἔπιπτεν ἔξω χιών. Ἔμενον δὲ μεθ' ἡμῶν καὶ πάντες οἱ λῃσταί· οὗτοι, ὁσάκις μὲν ἤθελον νὰ διαλεχθῶσι πρὸς ἡμᾶς, ὡμίλουν ἑλληνιστί, μεταξὺ ἀλλήλων ὅμως ἐλάλουν πάντες ἄνευ ἐξαιρέσεως τὴν λεγομένην *κουτσοβλαχικὴν* διάλεκτον. Ἐκ τῶν συνδιαλέξεων δ' αὐτῶν ἐνοήσαμεν ὅτι τὴν ἡμέραν ἐκείνην κατέτριψαν εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἐκ Σκαμνελίου λαφύρων. Καὶ ἦσαν σχεδὸν εὐχαριστημένοι ἕκαστος ἐκ τῆς μερίδος ἣν ἔλαχεν. Γίνεται δὲ ἡ διανομὴ τῶν λύτρων καθ' ἁπλούστατον τρόπον. Ἐξαιρουμένης πρότερον τῆς δεκάτης, προωρισμένης διὰ τοὺς ἀρχιλῃστάς, τὰ λοιπὰ λάφυρα διανέμονται εἶτα ἐξ ἴσου εἰς πάντας τοὺς λῃστάς. Πολλάκις ὅμως συμβαίνουσι καὶ πολλαὶ ἀπάται, καὶ οἱ ἀρχιλῃσταὶ ὑπεξαιροῦσι τὰ τιμαλφέστερα τῶν λαφύρων, καὶ εἶτα διανέμουσι τὰ λοιπὰ ἐν πάσῃ δικαιοσύνῃ.

Συνέκειτο δὲ ἡ συμμορία ἡ ἀπαγαγοῦσα ἡμᾶς ἐκ 17 ἀτόμων ὑπὸ τρεῖς ἀρχηγούς, τὸν Καραμαγκιόλην, τὸν Καλόγηρον καὶ τὸν Τόπην, ἐξ ὧν ὁ μὲν πρῶτος ἠρίθμει ἓξ ὀπαδούς, ὁ δεύτερος ἑπτὰ καὶ ὁ τρίτος ἕνα καὶ μόνον, ἀλλὰ λέοντα, τὸν ξανθὸν Φλῶρον. Ἰδοὺ τὰ ὀνόματα πάντων τούτων· Καραμαγκιόλης, Τόπης, Μπέης, Πάλλας, Νέμψας, Κελεπούρης, Ψαλίδας, Καταρραχιᾶς, Κολοβὸς, Φλῶρος, Κυβερνήτης, Λάμπρος, Καλόγηρος, Μπομπότας, Λάϊος, Τριαντάφυλλος ἢ Γιάννης, καί τις ἄλλος, οὗτινος οὐδέποτε ἤκουσα ἐκφωνούμενον τὸ ὄνομα. Τέλος δὲν πρέπει νὰ ἐξαιρέσωμεν ἐκ τοῦ καταλόγου καὶ τὸν σιτευτὸν κριὸν, τὸν ἀναπόσπαστον ἀκόλουθον τοῦ Καραμαγκιόλη, ὅστις καὶ ἐφίλει αὐτὸν ὡς ἴδιον αὐτοῦ τέκνον.

12 *Μαρτίου.* Ἐξηγέρθημεν μετὰ ὕπνον ὀδυνηρόν. Ἡ ἡμέρα ἦτο λαμπρὰ, ὁ ἥλιος ἐξέπεμπε φλογερὰς ἀκτῖνας καὶ ἡ χιὼν ἤρχισε τηκομένη. Ἡμεῖς δὲ προγευθέντες μικρὸν ἐτέθημεν αὖθις εἰς ὁδοιπορίαν, καὶ ὑπερβάντες τὸ ὄρος τῆς Βωβούσης Μόρφαν, κατέβημεν εἰς τὸν Ἀῷον ποταμὸν, πλημμυροῦντα τότε καθ' ὑπερβολήν. Διαβάντες δ' αὐτὸν ἐπὶ γεφύρας προχείρως ἐκεῖ ὑπὸ τῶν λῃστῶν κατασκευασθείσης, ἀνήλθομεν τὸ ἀντικρὺ κείμενον ὄρος, εἰς οὗ τὴν κορυφὴν φθάσαντες ἔστημεν ἐφ' ἱκανὴν ὥραν. Ἐνταῦθα διετάχθημεν πάλιν ὑπὸ τῶν λῃστῶν ἵνα γράψωμεν δευτέρας ἐπιστολὰς πρὸς τοὺς οἰκείους ἡμῶν περὶ τῶν λύτρων. Ἐπανέλαβον δὲ οὗτοι τὰς προτέρας αὐτῶν ἀπαιτήσεις, ἃς οὐδὲ κατὰ κεραίαν ἤθελον νὰ ἐλαττώσωσι, μεθ' ὅλας τὰς ἐπιμόνους ἡμῶν προσπαθείας καὶ παρακλήσεις. «Δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, καπετάνοι, ἐλέγομεν πρὸς τοὺς ἀρχιλῃστάς, δὲν ἔχομεν τόσα χρήματα». — «Ἔχετε, δὲν ἔχετε, δὲν 'ξέρομε 'μεῖς λόγια καὶ καμώματα, ἀπήντησεν ὁ Καλόγηρος, γράψτε αὐτὰ ποῦ σᾶς λέμε, γιατὶ ἔχομε τότε καὶ ἄλλα μπερδέματα. Ξέρετε ὅτι ἡμεῖς, ὅταν δὲν μᾶς ἔλθῃ ἐξαγορὰ ὅσα ζητοῦμεν, τότε κόφτομεν πρῶτα τὰ αὐτιὰ καὶ τῆς μύταις καὶ ἔπειτα τὰ κεφάλια. Κυττάξετε λοιπὸν μὴν πάθετε καὶ σεῖς τὰ ἴδια». Ταῦτα ἔλεγεν ὁ σκληρὸς Καλόγηρος· βλαχιστὶ δὲ μεταξύ των οἱ ἀρχιλῃσταὶ ἐπανελάμβανον τὰς αὐτὰς ἀπειλάς, καὶ τότε ἠκούσαμεν τὸ φοβερὸν ἐκεῖνο clero a tajo, ἤτοι τὸν κλῆρον τοῦ ἀποκεφαλισμοῦ. Ἐνοήσαμεν λοιπὸν ὅτι οἱ λόγοι αὐτῶν δὲν ἦσαν ἁπλαῖ ἀπειλαὶ πρὸς ἐκφοβισμὸν, καὶ ἀπεφασίσαμεν νὰ γράψωμεν εἰς τοὺς οἰκείους ἡμῶν ὡς διετασσόμεθα. Ἐγὼ τότε ἀπηύθυνα πρὸς τὸν φίλον μου κ. Γεώργιον Βολονάσην, ἀδελφὸν τοῦ Πέτρου τὴν ἑξῆς ἐπιστολήν·

«15 Μαρτίου 1881.

»Ἀδελφέ μου Γεώργιε,

»Προχθὲς ἔγραψα τῷ φίλῳ μου κ. Β. Βουλτζιώτῃ περὶ λύτρων. Αὐτὸς, νομίζω, σήμερον ἀναχωρεῖ εἰς Θεσσαλονίκην. Ἂν εὑρέθησαν δι' ἐμὲ λύτρα, σᾶς παρακαλῶ, φροντίσατε νὰ ἀποσταλῶσι ταῦτα πρὸς τοὺς καπετάνους ὁμοῦ μετὰ τῶν τοῦ ἀγαπητοῦ Πέτρου. Φροντίσατε ὅμως ταχέως καὶ ἐγκαίρως, διότι μὴν ἐρωτᾶτε ὁπόσα κακὰ ὑποφέρομεν. Κατὰ τὴν ὑγείαν εἴμεθα καλὰ εὐ-

τυχῶς. Ἀγνοῶ ποῦ εὑρίσκεται ἡ ἀτυχὴς μήτηρ μου.

»Ὑπενθυμίσατε καὶ τὸν κ. Γ. Δημητριάδην, ἵνα φροντίσῃ περὶ τῆς ἀποστολῆς τῶν χρημάτων, διὰ τὰ ὁποῖα, ὡς γνωστόν, ἠγγυήθημεν ἡμεῖς ὑπὲρ αὐτοῦ. Ἂς ἐνθυμηθῇ καλῶς πρὸς στιγμήν, ὅτι, ἂν δὲν εἴχομεν ἡμεῖς τὴν γενναιότητα νὰ ἐγγυηθῶμεν ὑπὲρ αὐτοῦ, θὰ ἔτρεχεν ἤδη καὶ αὐτὸς ἡμέραν καὶ νύκτα ἐπὶ τῶν βουνῶν, καὶ εἶτα ἀντὶ διπλασίων θὰ ἐξηγόραζε τὴν ἀμφίβολον ἐλευθερίαν του, καὶ εἶμαι βέβαιος, οὐδόλως θὰ διστάσῃ νὰ φανῇ ὡς τίμιος ἄνθρωπος.

»Σὲ ἀσπάζομαι ἐκ ψυχῆς

»ὁ ὡς ἀδελφός σου

»Ι. Μεγγλίδης».

Μετὰ τὴν σφράγισιν τῶν ἐπιστολῶν ὁ πᾶς ὅμιλος τῶν λῃστῶν διεχωρίσθη εἰς δύο ἐλάσσονας ὁμάδας, ὧν ἡ μὲν περιελάμβανε τοὺς αἰχμαλώτους μετὰ πέντε λῃστῶν φυλάκων, ἡγουμένου τοῦ Καραμαγκιόλη, ἡ δὲ τοὺς λοιποὺς πάντας. Καὶ οὗτοι μὲν ἴσως εὐθὺς τότε μετέβησαν εἰς τὰς ἑστίας αὐτῶν, ἡμεῖς δὲ καταβάντες τὸ ὄρος καὶ ἐπὶ δύο ὁδεύσαντες ὥρας πρὸς δυσμάς, ἐφθάσαμεν εἰς μικράν τινα καλύβην, ἐντὸς ἀμπέλου κειμένην, ἔνθα καὶ διενυκτερεύσαμεν. Τὸ ψῦχος τὴν νύκτα ἐκείνην ἦτο δριμὺ καὶ ῥιγηλόν. Οὐχ ἧττον κατάκοποι ἐκ τῆς μακρᾶς ὁδοιπορίας τῆς ἡμέρας, διαρκεσάσης 12 περίπου ὥρας, δειπνήσαντες λιτῶς, ἐκοιμήθημεν σχεδὸν καλῶς.

(Ἕπεται τὸ τέλος). ΙΩ. ΜΕΓΓΛΙΔΗΣ.

ΟΙ ΠΟΝΤΙΚΟΙ ΩΣ ΚΙΝΗΤΗΡΙΟΣ ΔΥΝΑΜΙΣ

Εἰς Kirkeldey, μικρὰν πόλιν τῆς Ἀγγλίας, χρησιμοποιοῦσιν ἀπό τινος ἔν τινι βαμβακοκλωστείῳ ὡς κινητικὴν δύναμιν τὰ ὀχληρὰ ἐκεῖνα ζῷα, τὰ ὁποῖα πάντες ἐπιθυμοῦμεν νὰ ἐξολοθρεύσωμεν, τοὺς ποντικοὺς δηλαδή.

Πρὸς τοῦτο οἱ ποντικοὶ κλείονται ἔν τινι μηχανῇ ἀποτελούσῃ εἶδός τι τροχοῦ, τιθεμένου εἰς κίνησιν ἅμα οὗτοι βαδίζουσι. Ἐν τῇ περιστροφικῇ ταύτῃ κινήσει εἰς ποντικὸς διατρέχει καθ' ἑκάστην ἡμέραν 10 ἕως 11 ἀγγλικὰ μίλλια, ἤτοι 16 ἕως 17 χιλιόμετρα, καὶ νήθει περὶ τὰς ἑκατὸν κλωστάς.

Εἶνε βεβαίως μικρὸν τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀλλ' ἡ μὲν τροφὴ ἑκάστου ποντικοῦ συνισταμένη εἰς ὀλίγον ἐκ βρώμης ἄλευρον δὲν ὑπερβαίνει ἐτησίως τὰ 60 λεπτά, ἐνῷ οὗτος φέρει ὠφέλειαν 8 ἕως 8,50 φράγκων, ὥστε ἐὰν ὑπολογίσωμεν πρὸς τῇ τροφῇ καὶ 1, 25 φράγκου δι' ἐπιδιορθώσεις τῆς μηχανῆς, ἕκαστος ποντικὸς φέρει ἐτησίως καθαρὰν πρόσοδον 6 φράγκα καί τι πλέον.

Ἕνεκα τούτου, ὁ ἐργοστασιάρχης ὅστις συνέλαβε τὴν ἰδέαν νὰ χρησιμοποιήσῃ τὴν μοναδικὴν ταύτην κινητήριον δύναμιν, ἐμίσθωσεν οἰκίαν τινά, ὅπου ἐτοποθέτησε χιλίας μικρὰς μηχανὰς κινουμένας ὑπὸ ποντικῶν, ὑπολογίζων ὅτι κατ' ἔτος θέλει ἀπολαμβάνει 62,000 φράγκων κέρδος ἐξ αὐτῶν.

Καὶ ἀληθῶς τοῦτο εἶνε εὐφυέστερον καὶ πρὸ πάντων ἐπικερδέστερον παρὰ τὸ νὰ μεταχειρίζεται τί τις ἄρκτους ὅπως στρέφωσι τοὺς ὀβελοὺς, ὡς τοῦτο γίνεται εἴς τινα ξενοδοχεῖα ἐν Πολωνίᾳ.

Γ.

ΜΑΡΤΙΟΣ

Ῥοδίζ' ἡ πρώτη τοῦ Μάρτι 'μέρα,
Καὶ 's τὸ παιδάκι της ἡ μητέρα
Γελῶντας πάει:
«Μὲ μάρτι ἔρχομαι τὸ λαιμό σου
Νὰ στεφανώσω' σὰν ἄγγελός σου
Θὰ σὲ φυλάῃ.

»Ἀπὸ χρυσάφι, πρὸ τοῦ νὰ φέξῃ,
Μὲ τί φροντίδα τὸν ἔχω πλέξει
Γιὰ σέ, χρυσό μου!
Μὲ κάθε χρῶμα τὸν ἔχω 'ντύσει,
Οὐράνιο τόξο, ποῦ θὰ στολίσῃ
Τὸν οὐρανό μου.

»Ἀρχίζει ὁ ἥλιος σὰν πρῶτα πάλι
Νὰ τρέχῃ ἐλεύθερος 's τὴν ἀγκάλη
Γαλάζιου αἰθέρα.
Λυώνουν τὰ χιόνια, κι' ὅ,τ' ἀπομένουν
Ἄσχημα νέφη, κι' αὐτὰ 'μορφαίνουν
Μέρα τῇ μέρᾳ.

»Ἀρχίζει ὁ ἥλιος σὰν πρῶτα πάλι
Νὰ ξετρυπώνῃ ἀγάλι 'γάλι
Τὰ λουλουδάκια
Δειλὰ κρυμμένα μέσα 's τὸ χῶμα'
Κι' ὕστερ' ἀπ' τάνθη, φροντίζει ἀκόμα
Γιὰ τὰ παιδάκια.

»Κι' ὅποιο παιδάκι μὲ μάρτι βλέπει,
Χρυσῇ 's τὰ χρόνια τ' ἁπλώνει σκέπη,
Τὸ καμαρώνει'
Γιατί τοῦ Μάρτι ἡ ἀλυσίδα
Μάννας χεράκι, μάννας φροντίδα
Τοῦ φανερώνει.

»Καὶ ὅποιο πάλι τὸ ἰδῇ νὰ τρέχῃ
Δίχως στεφάνι Μαρτιοῦ νὰ ἔχῃ,
Δὲν τ' ἀγαπάει'
Κακὸ παληόπαιδο τὸ νομίζει,
Ἀκοῦς, παιδί μου; καὶ τὸ μαυρίζει
Καὶ τ' ἀρρωστάει.

»Μὰ τὸ δικό σου σὰν ἀντικρύσῃ
Λαμπρὸ στολίδι, θὰ σ' ἀγαπήσῃ
Ὅσῳ κανένα.
Κι' ἡ Ὑβια ἀκτῖνά του θὰ φιλήσῃ
Τὸ πιὸ ὡραῖο ποῦ θὰ γεννήσῃ
Ἄνθος, κι' ἐσένα!

»Ὁ Μάρτις θεία εἶν' εὐλογία!
Σὰ χελιδόνι ἡ εὐτυχία
Ἐστὰ σπήτια μπαίνει'
Καὶ ἡ ὑγεία σὰ' μαϊστράλι
Ἐστὸ γαλανόλευκο περιγιάλι
Μᾶς ἀνασταίνει.

Αὐτὸς, μ' ἀγγέλου φτερὰ κινάει
Καὶ τὸ Χριστό της πρωτομηνάει
Στὴν Παναγία'
Καὶ 's τὴν πατρίδα ἐπαναστάτης,
Ὁ Μάρτις ἔφερε τὴ γλυκειά της
Ἐλευθερία.

»Νά' τοῦ σπητιοῦ μας τὸ χελιδόνι
Εἰς τὴν παληά του φωλιὰ σιμώνει,
Καὶ σὲ ζητάει.
Πρόβαλε, δίξου το... Στὸ λαιμό σου
Πῶς 'μοιάζει ὁ μάρτις! σὰν ἄγγελός σου
Θὰ σὲ φυλάῃ».

Ἐν Μεσολογγίῳ. ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

ΔΑΝΕΙΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Χωρικοὶ ἐκ τῶν πέριξ, ἀνὴρ καὶ γυνή, ἔσταντο εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ φωτογραφείου Μωραΐτου καὶ ἀπεθαύμαζον τὰς ἐκεῖ ἐκτεθειμένας εἰκόνας.

Ἀφοῦ ἐφ' ἱκανὴν ὥραν περιειργάσθησαν αὐτάς, παριστάμενός τις ἀκούει τὴν γυναῖκα νὰ λέγῃ πρὸς τὸν ἄνδρα.

— Κάλε Μῆτρο, αὐτοὶ ἐδῶ οἱ ἄνθρωποι δὲν ἔχουν δουλειὰ νὰ κάνουν, καὶ κάθονται καὶ ζουγραφίζουν οὖλα τοῦτα τὰ πρόσωπα;...

*
* *

Ὁ Μ**, ἄνθρωπος ἀγαπῶν νὰ φιλοσοφῇ ἐπὶ τῶν τοῦ βίου, ἔκαμε τὴν διαθήκην του, δι' ἧς κληροδοτεῖ ὁλόκληρον τὴν μεγάλην περιουσίαν του εἰς τὴν σύζυγόν του, πρὸς τὴν ὁποίαν παρακαλεμένη ἡ μακαρῖτις Ξανθίππη θὰ ἦτο ἄγγελος.

— Μὲ αὐτὸν τὸν τρόπον, ἐσκέπτετο ὁ Μ**, εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ εὑρεθῇ τοὐλάχιστον ἕνας ἄνθρωπος κατόπιν, ὁ ὁποῖος νὰ λυπηθῇ διὰ τὸν θάνατόν μου!

*
* *

Ἡ Κυρία καταλαμβάνεται αἴφνης ἀπὸ τὴν ἰδέαν νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ θέατρον.

Ὁ κύριος ἀρνεῖται κατηγορικῶς.

Ἐντεῦθεν ταραχή, θυμὸς τῆς κυρίας, τελειόνων μὲ νευρικὴν κρίσιν. Μετὰ εἴκοσι λεπτὰ ἡ κρίσις παρέρχεται, ἡ κυρία εὐδοκεῖ νὰ ἐπανέλθῃ εἰς τὰς αἰσθήσεις της.

— Δόξα τῷ Θεῷ, λέγει ὁ σύζυγος, σήμερα εἶσαι ἀξιέραστος· ἡ κρίσις ἐπέρασε πολὺ γλήγορα.

— Καθόλου, καθόλου, ἀποκρίνεται ἡ κυρία· ξεκουράζομαι ὀλίγον.... τώρα βλέπεις πῶς θὰ ξαναρχίσῃ!

*
* *

Ἐν τῇ πλατείᾳ.

— Ἀλήθεια, τί κάμνει ὁ Σ*;

— Ὑπανδρεύθη, τώρα δέκα 'μέραις.

— Πῶς! ὑπανδρεύθη! Τί λὲς, ἀδελφέ;... Κι' ἐγὼ ὅταν τὸν ἄρησα, τὰ εἶχε τόσο σωστά!

*
* *

Ἐν συναναστροφῇ.

— Καὶ εἶνε εὔμορφη;

— Ὄχι ἄσχημη.

— Τί προῖκα;

— Ἑκατὸ χιλιάδες φράγκα.

— Καὶ 's τὰ ἔδιδαν ὅλα ἀμέσως;

— Εἴκοσι χιλιάδες μόνον· ψευτογελάσματα.

— Καὶ τὴν ἀγαπᾷς;...

— Πέντε φοραῖς περισσότερο!

ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Ἡ πρόοδος, ἔστω καὶ ἡ βεβαιοτέρα, βραδέως ἐπιτυγχάνεται, διότι τὰ μεγάλα ἀποτελέσματα ἀπαιτοῦσι χρόνον· ἀνάγκη δὲ νὰ εὐχαριστηθῶμεν προβαίνοντες βῆμα πρὸς βῆμα μεταφορικῶς ὡς καὶ πραγματικῶς. Ὁ δὲ Μαΐστρος λέγει ὅτι «Πρώτιστος ὅρος τῆς ἐπιτυχίας εἶνε ἡ τέχνη τοῦ περιμένειν». Πρέπει νὰ σπείρῃ τις ἵνα θερίσῃ, καὶ πολλάκις πολὺν καιρὸν νὰ περιμένῃ ἀρκούμενος εἰς τὴν μέλλουσαν καὶ ὑπομονητικὴν ἐλπίδα· διότι ὁ μᾶλλον ἄξιος ὑπομονῆς καρπὸς συνήθως βραδέως ὡριμάζει· «Ἀλλά, κατ' ἀνατολικήν τινα παροιμίαν, ὁ χρόνος καὶ ἡ ὑπομονὴ μεταβάλλουσι τὸ φύλλον τῆς συκαμινέας εἰς μέταξαν». (Σμάϊλς).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Κατὰ τὴν τελευταίαν συνεδρίασιν τῆς Ἀκαδημείας τῶν Ἐπιστημῶν ἐν Ἀγίῳ Φραγκίσκῳ, σοφός τις φυσιοδίφης ὑπέδειξε νέον μέσον πρὸς προμήθειαν ὕδατος κατὰ τὰς ἐρήμους ἐκτάσεις, καθ' ἃς οὔτε πηγὴν οὔτε φρέαρ ἀπαντᾷ τις. Ὁ φυσιοδίφης οὗτος παρουσίασεν εἰς τὴν Ἀκαδημείαν νέον τι εἶδος χερσαίας χελώνης, συλληφθείσης εἰς Cajou Pass, κατὰ τὴν ἐπαρχίαν San Bernardino, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐποιήσατο γενικάς τινας παρατηρήσεις, ὄχι τόσῳ γνωστάς, ἀφορώσας τὰ περίεργα ταῦτα εἴδη τῶν χελωνοειδῶν.

Ἡ καλλιφορνιακὴ αὕτη χελώνη, ἥτις εἶνε ὀγκωδεστάτη, εὑρίσκεται κατὰ τὰς ἀνύδρους ἐπαρχίας τῆς Καλλιφορνίας καὶ τῆς Ἀριζόνης. Ἀνατέμνων τις αὐτὴν εὑρίσκει ὅτι φέρει εἰς ἑκάστην πλευρὰν μεμβράνην προσηρμοσμένην εἰς τὸ ἐσωτερικὸν τοῦ ὀστράκου της, ἡ δὲ μεμβράνη αὕτη περικλείει ἀρκετὴν ποσότητα ὕδατος, ὅπερ, ὡς εἰκάζεται, προέρχεται ἐκ τοῦ χυμοῦ τοῦ γιγαντώδους κάκτου, δι' οὗ τρέφεται ἡ χελώνη αὕτη τῆς ἐρήμου, καθόσον ὁ κάκτος οὗτος περιέχει πολὺ ὕδωρ.

Εἰς τὰ μέρη ὅπου δὲν ὑπάρχει ὕδωρ, καὶ ὅπου μόνον φυτὸν εἶνε ὁ κάκτος, διαμένει ἡ παράδοξος αὕτη χελώνη. Ὁπόταν λοιπὸν ὁ ταξειδιώτης στερηθῇ ὕδατος, δύναται φονεύων μίαν ἐξ αὐτῶν νὰ κορέσῃ τὴν δίψαν του, ὅπερ καὶ πράττουσιν οἱ Μεξικανοί. Ἡ ὑδροφόρος χελώνη τῆς ἐρήμου προσβάλλεται ὑπὸ διαφόρων ζώων διαφιλονεικούντων πρὸς ἄλληλα τὴν σάρκα καὶ τὸ ὕδωρ αὐτῆς, καὶ πρὸ πάντων ὑπὸ τῶν ἀλωπέκων, αἵτινες τὴν φονεύουσι, ἀναγκάζουσαι αὐτὴν νὰ στρέφεται ταχέως ἐπὶ ὥρας ὁλοκλήρους καὶ εἰς μεγίστας ἀποστάσεις.

Ἡμέραν τινὰ ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ, ἐμίσθωσεν ὄχημά τι ὅπως δι' αὐτοῦ μεταβῇ εἴς τινα ἐπίσκεψιν· ἐπιστρέψας διὰ τοῦ ὀχήματος οἴκαδε, ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ ἠθέλησε νὰ πληρώσῃ τὸν ἁμαξηλάτην, ἀλλ' οὗτος ἠρνήθη, ἀποκρινόμενος:

— Μὲ ἀρκεῖ ἡ τιμὴ ὅτι εἶχα εἰς τὴν ἅμαξάν μου τὸν Βίκτωρα Οὐγκώ.

Καὶ εὐθὺς πλαταγίζει τὴν μάστιγά του καὶ ἀπομακρύνεται, ταχύτατα καλπαζόντων τῶν ἵππων του.

Μετά τινας ἡμέρας ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ, μισθοῖ ἐκ νέου ὄχημά τι, ὅπερ κατὰ τύχην ἦτο τὸ ὄχημα, τοῦ ὁποίου ὁ ἁμαξηλάτης δὲν ἠθέλησε νὰ

λάβῃ παρ' αὐτοῦ οὔτε ἓν λεπτόν. Ἀλλὰ τὴν φορὰν ταύτην ὁ μέγας ποιητὴς ὀργίζεται καὶ ἀναγκάζει τὸν ἁμαξηλάτην νὰ δεχθῇ ἓν λουδοβίκειον. Οὗτος χωρὶς νὰ εἴπῃ τίποτε λαμβάνει τὸ λουδοβίκειον, καὶ εὐθὺς σπεύδει νὰ τὸ καταθέσῃ εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐφημερίδος «Rappel» ὡς προσφορὰν εἰς ἔρανόν τινα ἀγαθοεργὸν ὑπὸ τῆς ἐφημερίδος ταύτης διενεργούμενον.

— Τί διαβολοαμαξᾶς! ἀνακράζει ὁ Βίκτωρ Οὐγκὼ μαθὼν τοῦτο. Μὲ τί ἄραγε θὰ ἠμπορέσω νὰ τὸν εὐχαριστήσω; Ἄ! νὰ τὸν προσκαλέσω εἰς γεῦμα!...

Ὅπερ καὶ ἐγένετο.

Εἰς Αὐστροουγγαρίαν γίνονται προετοιμασίαι ὅπως πανηγυρισθῇ διὰ μεγάλης ἐθνικῆς ἑορτῆς ἡ ὀγδοηκοστὴ ἐπέτειος τοῦ Κοσσοὺθ, τοῦ μεγάλου Οὔγγρου πατριώτου, ἥτις συμπίπτει μετὰ τῆς πεντηκονταετηρίδος τοῦ πολιτικοῦ αὐτοῦ σαδίου. Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ ταύτῃ ὁ κ. Etienne Kalasz εἰς Βούδα-Πέστην συλλέγει συνδρομὰς πρὸς ἔκδοσιν μεγαλοπρεποῦς λευκώματος πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου πατριώτου. Ὁ ἀριθμὸς τῶν συνδρομητῶν ἀνῆλθε ἤδη εἰς 15,000. Ὁ κ. Kalasz ἀπευθύνεται πρὸς τοὺς θαυμαστὰς οὓς ὁ Κοσοὺθ ἀριθμεῖ ἐν πάσῃ χώρᾳ, ὅπως συνάξῃ τὰ ἀναγκαιοῦντα ἔξοδα πρὸς ἀποπεράτωσιν τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἔργου.

Ἐν τῷ κρυσταλλίνῳ παλατίῳ τοῦ Μονάχου θέλουσι λάβῃ κατὰ τὸ θέρος πειράματα ἠλεκτροτεχνικῆς, ἐκτελεσθησόμενα ὑπὸ τῶν εἰδημόνων τῶν τε αὐτόσε καὶ τῶν ἀλλαχόθεν ὡς τὸ πρόγραμμα λέγει· τὰ πειράματα ταῦτα σκοποῦσι νὰ παράσχωσι τοῖς ὑπαλλήλοις τοῦ κράτους καὶ τῶν δήμων, τοῖς βιομηχάνοις καὶ τέλος τῷ λαῷ τῆς μεσημβρινῆς Γερμανίας ἔκθεσιν ἐπὶ τῆς καταστάσεως τῆς πρακτικῆς ἐφαρμογῆς τῶν ἠλεκτρικῶν γνώσεων, ὅπως δι' αὐτῆς ἐπιτευχθῇ ἡ εἰσαγωγὴ ἠλεκτρικῶν συσκευῶν κτλ. εἴς τε τὸν δημόσιον καὶ ἰδιωτικὸν βίον. Τὰ πειράματα ταῦτα θὰ ἀφορῶσι προπάντων εἰς τὴν παραγωγήν, συγκέντρωσιν καὶ μεταφορὰν τοῦ ἠλεκτρικοῦ ῥεύματος, τὴν χρῆσιν τοῦ ἠλεκτρισμοῦ ἐν τῇ τηλεγραφικῇ καὶ μεταβιβάσει τῶν ἤχων τὴν παραγωγὴν θερμότητος φωτὸς καὶ φωτισμοῦ, τὰς συσκευὰς πρὸς συνθήματα, τὴν μεταλλουργίαν καὶ ἠλεκτροχημίαν, παραγωγὴν, μεταβίβασιν καὶ διαμερισμὸν δυνάμεων, καὶ τέλος τὴν ἐν τῇ γεωργίᾳ, ἐν τοῖς λοιποῖς εἴδεσι τοῖς βιομηχανίας καὶ τὴν ἐν τῇ οἰκίᾳ χρῆσιν.

Ἐκ τοῦ μεγάλου τούτου προγράμματος καθορᾶται ἡ σπουδαιότης τῆς ἐπιχειρήσεως, ἥτις θὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὰ μέσα Ἰουνίου. Ἡ ἐπιχείρησις αὕτη θὰ ἐπενέγκῃ μεγάλην συρροὴν ξένων, μείζονα δηλ. ἐκείνης ἧς τυγχάνει τὸ Μόναχον κατὰ τοὺς θερινοὺς μῆνας.

Τὸ πρακτικὸν πνεῦμα τῶν Σινῶν εἶναι πασίγνωστον. Ἰδοὺ νέα ἀπόδειξις αὐτοῦ, ὁμολογουμένως πρωτότυπος. Ὅπως παράσχῃ εἰς τοὺς κατοίκους ἀφορμὴν νὰ ἐκτιμήσωσι τὴν ὠφελιμότητα τοῦ τηλεγράφου, τῆς ἐφευρέσεως αὐτῆς τῶν βαρβάρων, ἡ κυβέρνησις ἐν Κίνᾳ, ἐπέτρεψεν εἰς πάντα κάτοικον νὰ ἀποστέλλῃ ἐπὶ ἕνα μῆνα δωρεὰν εἰδήσεις διὰ τοῦ τηλεγράφου.

Τὴν ἑξῆς νόστιμον γνωστοποίησιν ἐδημοσίευσεν ἀμερικανική τις ἐφημερίς.

«Οἱ ἀναγνῶσται ἡμῶν παρακαλοῦνται νὰ μᾶς συγχωρήσωσι διὰ τὴν ἐντελῆ ἔλλειψιν εἰδήσεων καὶ ἄρθρων ἐν τῷ σημερινῷ φύλλῳ τῆς ἐφημερίδος μας.

»Αἰτία τῆς ἐλλείψεως ταύτης εἶνε τὸ ὡραῖον ἀγοράκι ὅπερ ἡ σύζυγος τοῦ ἀρχισυντάκτου ἡμῶν ἐγέννησε τὴν νύκτα ταύτην.

»Βεβαιοῦμεν δὲ τοὺς ἀναγνώστας, ὅτι τὸ συμβὰν τοῦτο δὲν θέλει ἔχει ἄλλα ἐπακόλουθα, καὶ δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ εἰς βραχὺ διάστημα χρόνου».

Ἀμερικανός τις ἀστρονόμος ὁ κ. K. A. Young ἐδημοσίευσεν ἀρτίως ἔργον τι ὑπὸ τὸν τίτλον The Sun (ὁ Ἥλιος) ἐν ᾧ, μεταξὺ ἄλλων, ὑπολογίζει τὸ φῶς τοῦ ἡλίου ὡς ἰσοδυναμοῦν πρὸς τὸ φῶς 6, 300, 000, 000, 000, 000, 000, 000, 000 κηρίων.

Εἰς Ἀναγνώστης.

ΥΓΙΕΙΝΗ

Ὁ κοιτών.

Ἐν ἑκάστῃ οἰκίᾳ ὑπάρχει δωμάτιον, ἐν ᾧ διερχόμεθα τὸ ἥμισυ τῆς ζωῆς μας, λέγω τὸ δωμάτιον τοῦ ὕπνου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ κοιτών, ὡς καθεὶς γνωρίζει, εἶνε τὸ ἐργαστήριον, ἔνθα σχηματίζονται ἀτμοὶ, ἂν μὴ δηλητηριώδεις, ἀλλὰ βεβαίως λίαν ἐπιβλαβεῖς εἰς τὴν ὑγείαν. Τί δὲ βλέπομεν εἰς ὅλους σχεδὸν τοὺς κοιτῶνας; Δὲν θέλομεν νὰ ἀναφέρωμεν ἐκείνους ἔνθα τὸ ἄτοπον καταντᾷ εἰς ὑπερβολὴν, καλυπτομένων πάντων τῶν τοίχων δι' ὑφάσματος ἀπὸ ἄνωθεν ἕως κάτω· ἀλλὰ τίς ἀγνοεῖ ὅτι εἰς αὐτὸ μάλιστα τὸ δωμάτιον τῆς οἰκίας ἐπισωρεύονται πλεῖστα ἀντικείμενα ἐξ ὑφασμάτων μαλλίνων, βαμβακίνων, ἢ μεταξωτῶν; Ἕδραι, ἀνάκλιντρα, τάπητες, αὐλαῖαι, παραπετάσματα τῆς κλίνης καὶ τῶν παραθύρων, πάντα εἰσὶ κατεσκευασμένα ἐξ ὑφασμάτων. Ῥίψατε μακρὰν ἀπὸ τοῦ τόπου τούτου ὅλην αὐτὴν τὴν σωρείαν ὑφασμάτων, ἅτινα ἀποῤῥοφῶσι καὶ διατηροῦσι τὰ μιάσματα τῆς νυκτός· ἔξω τοὺς τάπητας, τὰ παραπετάσματα τῶν παραθύρων, καὶ αὐτὰ ἔτι τὰ τῆς κλίνης. Δὲν σᾶς φθάνουσιν ὅσα ἀπαρτίζουσι τὴν κλίνην σας, τὰ στρώματα, τὰ μάλλινα σκεπάσματα, τὰ ἐκ πτίλων προσκεφάλαια; Ἀντικαταστήσατε τὰ παντοειδῆ αὐτὰ ἔδρανα διὰ ψιαθίνων· φροντίσατε περὶ τακτικοῦ καὶ καλοῦ ἀερισμοῦ τοῦ κοιτῶνός σας, καὶ τότε θὰ ἔχετε αὐτὸν οἷος πρέπει νὰ εἶνε, ὑγιεινὸς καὶ εὐάρεστος.

ΑΘΗΝΗΣΙ.— ΤΥΠΟΙΣ ΚΟΡΙΝΝΗΣ ΠΛΑΤΕΙΑ «ΟΜΟΝΟΙΑΣ».